

იმისთანა წმინდა საღმრთო, ბოგობილ ბუქ-
უბი სიფყვას, ფყუილებით და ჭებებით ბუბ-
თის გაცანა ყულა უქადისბებაჟ უსამაგლესია.

ბაგოდის 1918 წლის
25 ივლისიდან

რესპუბლიკა

პარასკევი, 29 მარტი, 2024 წ. №37 (9717) ელ.ფოსტა: sakresp@top.ge და sakresp@mail.ru ფასი 1 ლარი

ზვიად გამსახურდია - 85

უპილის ბაკვეთილები ახალი თაობის გადასარჩენად!

ახლახან გამოვიდა ჩვენი ცნობილი ისტორიკოსის და აღმოსავლეთმცოდნის კონსტანტინე ზვიადის ძე გამსახურდიას მონუმენტური ნაშრომი „ზვიად გამსახურდია ბიოგრაფიული პორტრეტი“, რომელსაც სათაურად ამშვენებს დამოუკიდებელი საქართველოს პირველი პრეზიდენტის, „საქართველოს სულიერი მისიის“ განმსაზღვრელის, მეცნიერის და მწერლის, საქართველოს ისტორიასავით ტანჯული და ჯვარცმული მამულიშვილის ზვიად გამსახურდიას მოწოდება – სამშობლოსა და ერი-სახელმწიფოსთვის“...

ნიგნი გამოსვლიდან ორ თვეში ბესტსელერად იქცა! ჩვენი უახლესი ისტორიის კეთილსინდისიერი მკვლევარი და ჩინებული კალმოსანი, კონკრეტულ ფაქტებზე დაყრდნობით, დამაჯერებლად აღწერს მამამისის ბრძოლას გათითოკაცებული საქართველოს გაერთიანებისა და გადაარჩენისთვის. შეაყარე კედელს ცერცვი! „მერე შინაც აიშალენ, ძმამ მოუდო ძმასა ყისტი“! რუსთაველის პროსპექტი და მთავრობის სასახლე დაპირისპირებული ქართველების ბრძოლის პოლიგონად იქცა! ერთმანეთს ებრძოდნენ ზვიადისტიები და პუტჩისტები, ზნეობრივად მართალი მამულიშვილები და უსამშობლო კომუნისტ-კომკავშირელები... ზვიადის „ნაპოვნა“ კიტოვანმა და სიგუამ ხომ მთლად დედა გვიტირეს! დღეს გათავაზობთ ერთ თავს კონსტანტინე ზვიადის ძის ახალი ნიგნიდან, სადაც ნათ-

ლად იკითხება ჩვენი ეროვნული ავადმყოფობის უკურნებელი სენი – ინტელიგენციის, მწერლების, ხელოვანების, მაშინდელ პოლიტიკას მიტმასნილი ცნობილი ქართველების დაპირისპირება. მთავარი რედაქტორი

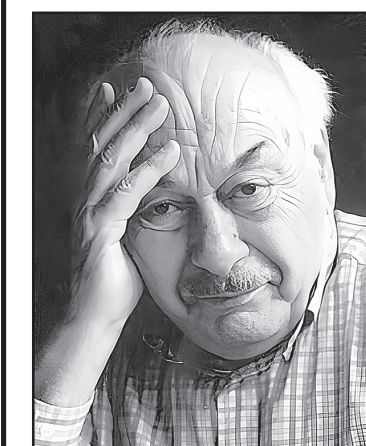
ახლა ის 5
დროა, როცა
საქართველო
კავკასიაში
პოზიციები უნდა
ბაიბუაროს!

ელდარ ნადირაძე:
რისგან
ბორღუნიანის
ოქროს
ნამცვეები

„ეტრუსები –
ანტიკური სამყაროს
ტრიტაგონისტები“

...ესკალაციის წასვლა დროებითი დასრულებისკენ

მუხრან მაჭავარიანი:
მირჩვენია, ზვიად
გამსახურდიასთან
ერთად დავმარცხდეთ,
ვიდრე თქვენთან
ერთად გავიმარჯვო!..

მწერალმა 1991 წლის ოქტომბრის დღეებში თითქოს გაიღვიძა 1977 წლის აპრილის საგანგებო შეკრების სულმა, რომელზეც მათ, კომპარტიის ცეკვას დაგაღეშით, თავიანთი კოლეგა, დისიდენტი ზვიად გამსახურდია დაემხრო და მწერალთა კავშირიდან გაიცილეს. შერიგებდასა და დიალოგზე ფიქრს მათმა ერთმა ნაწილმა ცეცხლზე ნავთის დასხმის პოლიტიკა არჩია. 1991 წლის 12 სექტემბერს გაიმართა საქართველოს მწერალთა კავშირის საერთო კრება, რომელზეც 2 სექტემბრის აქციის შეფასებებმა დიდი ვნებათაღელვა გამოიწვია. მწერალთა კავშირის თავმჯდომარემ მუხრან მაჭავარიანმა განაცხადა: „2 სექტემბერს მოხდა დიდი უბედურება. მე არ ვიცი, იქ არ ვიყავი. ათას წამს ლაპარაკობენ. ჩემი აზრი ასეთია: ორი სექტემბრის მიტინგი არ უნდა ჩატარებულიყო!.. ამ მიტინგს უსათუოდ პროვოკაციული ხასიათი ჰქონდა. მე ეჭვი არ მეპარება არც ინაკლი წერეთლის ქართველობაში, არც გიორგი ჭანტუიას, არც ჩხეიძის ჭანტუიასზე და წერეთლებზე ვარ გაოცებული. როგორ შეიძლება?!“

რაგინდ პირადი ინტერესიც არ უნდა ჰქონდეთ, განა ვერ ხედვით, რომ ეს დაღუპავდა. როცა კონგრესმენები იმყოფებოდნენ საქართველოში, როცა წყდება საქართველოს მედი, რა ხდება?.. მე მიმაჩნია, რომ ამ მიტინგის ჩატარება დიდი შეცდომა იყო და თითქმის ლალატი და მე გაოცებული ვარ, ეს ნიჭიერი ხალხი, რომლებიც ორგანიზატორები არიან ამ მიტინგისა, როგორ ვერ ხედვით. ეს გარეშე ძალის შემოქმედების შედეგია“. ხოლო უზენაესი სამჯოს დეპუტატმა, ლიტერატურის კრიტიკოსმა თემურ ქორიძემ შემდეგნაირად დაახასიათა შექმნილი ვითარება და ის, რაც აქედან შეიძლება განვითარებულიყო: „შემზარავი და საზიზარია სამოქალაქო ომი, მაგრამ გაცილებით უფრო შემზარავია ის, ვინც ამ სამოქალაქო ომში გაიმარჯვებს. იმისთვის, რომ ეს სამოქალაქო ომი ავიცილოთ, ეს არ არის ცალსახა ამბავი. პრეზიდენტს მომხრეებიც ჰყავს. ასე რომ, გამოუვალი მდგომარეობა შეიქმნება, თუ არ დაიწყება ჯანსაღი ტენდენციების განვითარება, პირადად ჩემთვის ყველაზე საინტერესო არ არის ხელისუფლებაში ყოფნა“. **იხ. 3 გვ.**

6
არს
კალადობას!!!

უკრაინაში ომი რუსებმა
„ნინდად“ გამოაცხადეს!

ყურადღება!
IFJ
2024 წლის 12 აპრილს,
14 საათზე, საქართველოს
შურნალისტთა შემოქმედებით
კავშირში ჩატარდება
საქართველოს შურნალისტთა
შემოქმედებითი კავშირის
რიგბარეუ ყრილობა.
მისამართი: აკაკი წერეთლის №116. მეოთხე სართული.
რეგისტრაცია დაიწყება 12 საათზე.

აფხაზეთის ომის გმირთა ოჯახის წევრებს ირაკლი კობახიძემ და შალვა პაპუაშვილმა მიუსამიძიეს

სამშაგის საკათედრო ტაძარში ოკუპირებული აფხაზეთიდან გადმოსვენებულთა ოჯახის წევრებს პრემიერ-მინისტრმა, ირაკლი კობახიძემ და პარლამენტის თავმჯდომარემ, შალვა პაპუაშვილმა მიუსამიძიეს. სამეგობრო საკათედრო ტაძარში გუშინ ოკუპირებული აფხაზეთის რეგიონიდან გადმოსვენებული, 1990-იანი წლების შეიარაღებული მოქმედებების დროს უგზო-უკვლოდ დაკარგული 12 პირის სამოქალაქო პანაშვიდი გაიმართა. ხუთი მეგრძოლი დიდების ძმათა სასაფლაოზე, სხვა იდენტიფიცირებული პირები კი, ოჯახების გადაწყვეტილებით, სხვადასხვა ლოკაციაზე, მათ შორის საგვარეულო სასაფლაოებზე სამხედრო პატივით დაკრძალეს!

შალვა პაპუაშვილი: სააკაშვილის ეპროკალი მებრძოლები მითითებებს არ უნდა იქცეოდნენ!

წესი არ უნდა დინდეს კომენტარის გაკეთება სისხლის სამართლის დამნაშავეების განცხადებებზე, მაგრამ სამწუხაროდ, აქაც ჩავვაყენა ზოგიერთმა ჩვენმა ევროპელმა მეგობარმა, როდესაც ის ეართული სანქციების გვერდის ავლით ევროპაში თავისუფლად გადაადგილდებოდა, ზუსტად იმ კამინეტებში სადაც დღეს ადგიშვილს ვხვდებით. ამ კამინეტებში დაიარსებოდა, ხელს ართმევდნენ, კონგრესებზე პატივებდნენ, - ასე შეაფასა პარლამენტის თავმჯდომარემ ყოფილი პრეზიდენტის, მსჯავრდებული მიხეილ სააკაშვილის წინასაარჩევნო პროგნოზები. პაპუაშვილი ამბობს, რომ ევროპელი მეგობრები, რომლებიც სააკაშვილს საკუთარ კამინეტებში მასპინძლობდნენ, ქართული მართლმსაჯულების შესახებ მითითებებს არ უნდა იძლეოდნენ.

სტრასბურგის გადაწყვეტილების შემდეგ ევროპაში აშშ-ის საელჩოს განმარტებას, მოახსენა თუ არა მოსამართლე ლაშა ჩხიკვაძეს სანქცია

მოსამართლე ლაშა ჩხიკვაძის მიმართ დღემდე მოქმედებს ამერიკის შეერთებული შტატების საელჩოს სანქცია, გვახსოვს, მაშინდელი ელჩის ხელმძღვანელობით, საელჩომ ისიც კი იკადრა, რომ საქართველოს მოსამართლეს მოსთხოვა ანგარიში მიღებულ გადაწყვეტილებაზე. როგორც შალვა პაპუაშვილმა აღნიშნა, იმის გამო, რომ ვიდაცას საელჩოში არ მოეწონა ლაშა ჩხიკვაძის გადაწყვეტილება და ვიდაცას სიმპათიები ჰქონდა ნიკა გვარამიას მიმართ, ეს მოსამართლე დაასანქცირეს. „რაც შეეხება მოსამართლე ლაშა ჩხიკვაძეს, მასზე დღემდე მოქმედებს აშშ-ის საელჩოს სანქცია. გვახსოვს

ჩვენ რომ მაშინდელი ელჩის ხელმძღვანელობით, საელჩომ ისიც კი იკადრა, რომ საქართველოს მოსამართლეს მოსთხოვა ანგარიში ამ გადაწყვეტილებაზე. შემდეგ გველაპარაკებინა დამოუკიდებელ მართლმსაჯულებაზე, როდესაც სტუმარი მასპინძელ ქვეყანაში, უზარალოდ ეტიკეტსაც არ სცემ პატივს, რომ შენ ხარ სტუმარი, მასპინძელთან მიდიხარ და სთხოვ ანგარიშს, რატომ მიიღო ესა თუ ის გადაწყვეტილება. იმის გამო, რომ ვიდაცას საელჩოში არ მოეწონა ეს გადაწყვეტილება და ვიდაცას სიმპათიები ჰქონდა ნიკა გვარამიას მიმართ, ეს მოსამართლე დაასანქცირეს, ჩახსენეს გარკვეული პროგნოზები, გვახსოვს, მედიისა და ანასამთავრობო ორგანიზაციების თავდასხმის ობიექტი ის, მისი ოჯახი, ვინმემ მოიკითხა როგორი იყო მისი ემოციური მდგომარეობა იმ დღეებში? ვინმეს საერთოდ ადამიანები აინტერესებს როდესაც ასე ინსტრუმენტალიზირება ხდება.

აქაც ველოდები ამერიკის საელჩოსგან გააკეთონ განმარტება, მოეხსნა თუ არა სანქცია ლაშა ჩხიკვაძეს? თუ ეს სანქციები ვვლავ ასე უსამართლოდ უნდა გავრძელდეს მის მიმართ და მეორე, რას ეფუძნებოდა მაშინდელი რეაქცია აშშ-ის ყოფილი ელჩისა, როდესაც თავს დაესხა ქართული მართლმსაჯულებას და პოლიტიკურ მოტივაციებზე საუბრობდა. გვახსოვს, შეწყალების შემდეგ, რომელიც სალომე ზურაბიშვილმა უცხოელების კარნახით გააკეთა, პირველი რაც იყო წითელი ხალიჩა დაუგეს და აშშ-ის საელჩოში წითელი ხალიჩაზე მიიღეს ნიკა გვარამია, შემდეგ სხვადასხვა პრეზენტაციებზე გვერდით ესხდნენ და მათი საყვარელი ადამიანი გახდა“, - განაცხადა შალვა პაპუაშვილმა.

ამასთან, სტრასბურგის სასამართლომ ნიკა გვარამიას სარჩელი განსახილველად არ მიიღო.

ორი კრიმინალი - გვარამია და გელია უსწოროდ ანგარიშს უდებოდ არიან ბერძენი, კინო წინ არიან!

სტრასბურგის გადაწყვეტილებით დადასტურდა, რომ გვარამია არის დამნაშავე, არსებობდა მისი ციხიდან გამოყვანის პოლიტიკური მოტივაცია, რათა შექმნილიყო რადიკალური დღის წესრიგი, - ამის შესახებ ურნალისტიკის საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარემ, შალვა პაპუაშვილმა განუცხადა.

„ჩვენ ვიდეგ ერთხელ დავრწმუნდით, თუ რამხელა ფარსს ჰქონდა ადგილი, როდესაც ვნახეთ მოწოდებები ნიკა გვარამიას შეწყალებასთან დაკავშირებით სხვადასხვა ევროპელი პოლიტიკოსისგან. შემდეგ ვნახეთ ქალბატონი სალომე ზურაბიშვილის მიერ ნიკა გვარამიას შეწყალება. ვნახეთ, რომ მან ვერც კი გაბედა, აეხსნა, რა იყო შეწყალების საფუძველი. ვნახეთ გამოხმაურებები ზოგიერთი ევროპელი პოლიტიკოსისა, რომლებიც ამ გადაწყვეტილებას იწინებდნენ, როგორც დემოლარნიმაციის საწილს და ვხვდებით, სად ვხვდით ახლა.

ახლა ხომ მიხვდა საზოგადოება, რომ ეს ყველაფერი იყო ფარსი, არანაირი დემოლარნიმაციისკენ გადადგმული ნაბიჯი ეს არ იყო. ადამიანი, რომელიც სტრასბურგის სასამართლოსაც კი გამოეკვირა, ალბათ ახლა სტრასბურგის სასამართლოს ვერტყვს ვლითხობს, იმუქრება, რომ ხელისუფლება შეიცვლება და სასამართლოს მთლიანად გაყრიან და მოიყვანენ თავის მოსამართლეებს. ეს ადამიანი გარეთ გამოაყვანინა ზოგიერთმა ევროპელმა პოლიტიკოსმა სალომე ზურაბიშვილს“, - აღნიშნა შალვა პაპუაშვილმა.

მისივე თქმით, სტრასბურგის სასამართლოს გადაწყვეტილებით დადასტურდა, რომ გვარამია არის სისხლის სამართლის დამნაშავე.

დიანა მონდინო: ორი კონტინენტის ბასაჟარზე საქართველო ეპროკა-პზიის დამაპაპურიკებელი ჰაბია

არმენიონა იყო ერთ-ერთი პირველი ქვეყანა, რომელმაც 1919 წელს საქართველოს დამოუკიდებლობა აღიარა.

მა აღიარა. არგენტინას საქართველოსთან უწყვეტი დიპლომატიური ურთიერთობები აქვს, - ამის შესახებ არგენტინის საგარეო საქმეთა მინისტრმა, დიანა მონდინომ ქართველ კოლეგასთან, ილია დარჩიაშვილთან შეხვედრის შემდეგ განაცხადა.

მისი თქმით, ორ ქვეყანას შორის არსებული ტრადიციული მეგობრობა მომავალში კიდევ უფრო განმტკიცდება. არგენტინის საგარეო საქმეთა მინისტრის განცხადებით, ორი კონტინენტის გასაყარზე სტრატეგიული მდებარეობა საქართველოს აძლევს შანსს, ევროპისა და აზიის დამაკავშირებელ ხილად იქცეს და ჰაბის სტატუსი შეიძინოს.

როგორც დიანა მონდინომ აღნიშნა, განვითარების გზაზე, საქართველოს ლათინური ამერიკის იმედი უნდა ჰქონდეს. არგენტინის საგარეო უწყების ხელმძღვანელის თქმით, საქართველოსა და არგენტინას შორის რამდენიმე თვის განმავლობაში, მათ შორის, ის, რომ ორივე ქვეყანას საუკეთესო ღვინო აქვს.

„ჩვენ ერთად უნდა ვიმუშაოთ, რათა შევძლოთ თანამშრომლობის ახალი გზებისა და პერსპექტივების დასახვა“, - აღნიშნა არგენტინის საგარეო საქმეთა მინისტრმა. საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრი ილია დარჩიაშვილის არგენტინის რესპუბლიკაში ვიზიტის აღსანიშნავად, არგენტინის საგარეო საქმეთა სამინისტროში გამოთენეს ისტორიული დეკრეტი, რომლითაც 1919 წელს არგენტინის პრეზიდენტი იპოლიტო ორიგოინი საქართველოს პირველი დემოკრატიული რესპუბლიკის დამოუკიდებლობას აღიარებს. არგენტინელმა კოლეგამ, დიანა მონდინომ, ილია დარჩიაშვილს აღნიშნული ისტორიული დოკუმენტების ასლები გადასცა.

მილანადი იპერი: ეს საქსტატის ბრალი არ არის! 2023 წელს 2022 წელთან შედარებით, ბარდაცვლილთა რიცხოვნობა 13 პროცენტით შემცირდა

სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის ინფორმაციით, 2023 წელს, 2022 წელთან შედარებით, გარდაცვლილთა რიცხოვნობა 13 პროცენტით შემცირდა და 42 756 ეროვნული შეადგინა. გარდაცვალების ყველაზე მეტი შემთხვევა დადასტურდა თბილისში - 12 229 კაცი, ხოლო ყველაზე ნაკლები - რაჭა-ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის რეგიონში - 580 კაცი.

საქსტატის 2023 წლის მონაცემების მიხედვით, ჩვილ ბავშვთა მოკვდაობის კოეფიციენტი 8.2 პროცენტით შემცირდა. 2023 წელს, ხუთ წლამდე ასაკის გარდაცვლილთა კოეფიციენტი 9.5 პროცენტით შეადგინა.

უწყების ანგარიშის მიხედვით, 2023 წელს, საქართველოში კვლავ უარყოფითი ტენდენციები მატება გვექონდა: (სხვაობა ცოცხლად დაბადებულთა და გარდაცვლილთა რიცხოვნობას შორის) და -2 542 ერთეულით განისაზღვრა. ამასთან, უარყოფითი ტენდენციები მატება დაფიქსირდა ყველა რეგიონში, გარდა თბილისის, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკისა და ქვემო ქართლის რეგიონისა.

საქსტატის ცნობით, 2023 წელს, რეგისტრირებულია 22 275 ქორწინება, რაც 14.5 პროცენტით ნაკლებია წინა წლის შესაბამის მაჩვენებელთან შედარებით. პირველი ქორწინების საშუალო ასაკი ქალებისთვის შეადგინა 29.7 წელს, ხოლო მამაკაცებისთვის - 32.1 წელს.

2023 წელს, რეგისტრირებულ განქორწინებათა რაოდენობამ 13 664 ერთეული შეადგინა, რაც 3.1 პროცენტით ნაკლებია წინა წლის შესაბამის მაჩვენებელზე.

ნიანა ნელთან შედარებით საქართველოში უოგადოება ხუთი პროცენტით შემცირდა!

სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მონაცემებით, 2023 წელს საქართველოში ცოცხლად დაბადებულთა რიცხოვნობამ 40 214 ბავშვი შეადგინა, მათ შორის 21 010 ბიჭი და 19 204 გოგონა. აღნიშნული მაჩვენებელი, წინა წელთან შედარებით შემცირებულია ხუთი პროცენტით.

საქსტატის ცნობით, 2023 წელს დაბადებულთა ყველაზე მეტი რიცხოვნობა იყო თბილისში - 13 697 ბავშვი, ხოლო ყველაზე მცირე - რაჭა-ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის რეგიონში - 226 ბავშვი.

უწყების ანგარიშის მიხედვით, ცოცხლად დაბადებულთა საერთო რიცხოვნობაში 2023 წელს, 2022 წელთან შედარებით, რიგით პირველი დაბადებულის წილი შემცირდა 39.1 პროცენტისა და 37.7 პროცენტამდე, მეორე შეიძინა წილი თითქმის უცვლელი დარჩა და შეადგინა 33.6, ხოლო მესამე და მომდევნო რიგითობის დაბადებულთა წილი გაიზარდა 26.6 პროცენტისა და 27.5 პროცენტამდე.

2023 წელს ცოცხლად დაბადებულთა საერთო რიცხოვნობაში, წინა წელთან შედარებით, 25 წლამდე ასაკის დედების მიერ გაჩენილი ბავშვების წილი 26.5 პროცენტისა და 24.6 პროცენტამდე შემცირდა, 25-39 წლის ასაკობრივი ჯგუფის დედების წილი 69.6 პროცენტისა და 69.4 პროცენტამდე შემცირდა. ზრდა შეინიშნება 40 წლისა და უფროსი ასაკის დედებში, მათი წილი 4.0 პროცენტისა და ექვს პროცენტამდე გაიზარდა. 2023 წელს, დედის საშუალო ასაკი პირველი ბავშვის დაბადებისას 26.7 წლით განისაზღვრა.

(პირველი გვერდი)

სიტყვით გამოვიდნენ ოპოზიციის მხარეს მდგომი მწერლებიც. პროზაიკოსმა ჯემალ ქარჩხაძემ აღნიშნა, რომ საქართველოში ნამდვილი დიქტატურა იყო. პატივცემულ მწერალს მხოლოდ „სამამულო“ დიქტატურა ჰქონდა ნანახი, რომელიც არცთუ დიდი ხნის წინ ამ შეკრებამდე საკმაოდ ქმედითი და ხელშეხსნები იყო. სხვა დიქტატორები მას ნანახი არ ექნებოდა – მაგალითად, სმიტის, ფორსტერის, პავ-ჩუონხის ან პინოჩეტის – ერთი უბრალო მიზეზის გამო: მას იმ ქვეყნებში, სადაც ეს დიქტატორები იყვნენ, არ შეუშვებდნენ. მან რატომღაც ჩათვალა, რომ ის, რაც ახლა საქართველოში იყო, იგივე გახლდათ, რაც სსრკ-ში იყო, ოღონდ, ნაციონალურ სამოსელში გამოწყობილი. ამას აბერაცია შეიძლება ვუწოდოთ. იმა ორჯონიკიძემ კი განაცხადა, რომ ზვიადს არაფერი არ აკლდა, არც ოჯახივით, არც განათლებამ, არც განვითარებამ, არც სიმდიდრე, ასევე არც ღირსებები, აკლდა მხოლოდ ყველას მიმართ სიყვარული. მე, მაგალითად, თხუთმეტი წელია, სუკ-ის აგენტს მეძახისო. არც

მწერლების ამ ჯგუფის შეხვედრა პრეზიდენტთან 1991 წლის შემოდგომაზე კონფრონტაციულ და არათავიან ხასიათს ატარებდა. ზვიად გამსახურდიამ ასე მიმართა მათ: „ადგილიდან შედარებით არ გეკადრებთ, სოლიდური ხალხი ხართ, აქ გამოზრდილი, ტრინიტიანი, დასაბუთო თქვენი აზრი და ჩვენც გაცემთ პასუხს. ვისწავლოთ პარლამენტური გზით მოქმედება, გვეყოფა ექსპერტიზა. ეს ხალხი ქადაგებდა, რომ პარლამენტური გზა სისულელეა, კრემლის აგენტების მოვინილო. რომ ლანდსბერგისი კრემლის აგენტია, გამსახურდიამ კრემლის აგენტია, ესენი ამ გზით ვერასდროს მიაღწევენ დამოუკიდებლობას. გავიდა თუ არა ლიტვა? ყოფილან ესენი წინასწარმეტყველები და პოლიტიკოსები? როგორ შეიძლება საბჭოთა არჩევნებით, ხომ გაიძახოდნენ? ლანდსბერგისი ლამის კრიუჩკოვის თანამოაზრედ გამოიყვანეს. ეს იმისთვის გაკეთდა, რომ ლიტვაში ჩაახშონ ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობა და სა-მოკავშირეო ხელშეკრულებას მოაწეროს ხელი. მე რომ ამირჩივს, მაშინ თქვეს, თითქოს იმისთვის ვარ არჩეული, რომ მეც სა-

პარაკით მხოლოდ ერთი, იმუამად ფრიად გავლენიანი რომანისტი ლაპარაკობდა, ის და ზვიადი ერთმანეთს კარგად იცნობდნენ და საუბარიც აუღელვებლად მიმდინარეობდა. ეტყობოდა, რომ მწერალი რომელიღაც ძალზე დაინტერესებული ჯგუფის პოზიციას გამოხატავდა. მისი სიტყვები ჩემთვის მეტად მძიმე მოსასმენი იყო, მაგრამ ზვიადი წონასწორობას ინარჩუნებდა და მათი შეხვედრა ისე დასრულდა, საუბარში არც ჩავრეულვარ. პოზიცია, რომელსაც მწერალი ახმოვანებდა, დაახლოებით, ასე უღერდა: საქართველოს საერთაშორისო აღიარებას ზვიად გამსახურდიას დიქტატორული მიდრეკილებები აფერხებდა. ამიტომ გარკვეული წრეები სთავაზობდნენ მას, ქვეყნის პრეზიდენტი, დროებით, ერთი-ორი წლით დაეტოვებინა ეს პოსტი და სამკურნალოდ ევროპაში გამგზავნულიყო. ფინანსურ უზრუნველყოფას ჯგუფი თავის თავზე იღებდა. ზვიად გამსახურდიას პასუხი კი ასეთი იყო: „მე სრულიად ჯანმრთელი ვარ, საქართველოში არანაირი დიქტატურა არ არსებობს. აღიარება კი იმიტომ იგვიავ-

ვებით დიალოგის განახლება. იგი აუცილებლად მიიჩნევდა მწვავე მსჯელობის გადატანას პარლამენტში. ზვიად გამსახურდიას მხარდასაჭერად სექტემბერში გაიმართა ასევე ხელოვნების წარმომადგენელთა მიტინგი, სადაც გამოჩნდნენ მისი მომხრე ინტელიგენციის წარმომადგენლები: ლატაგრა ფორიანი (ცნობილი მოცეკვავე, საქართველოს სახალხო არტისტი), თათარ კობერაძე (მსახიობი, საქართველოს სახალხო არტისტი), ლეილა აბაშიძე (მსახიობი, საქართველოს სახალხო არტისტი), იმა გვიგოვილი (მსახიობი, საქართველოს სახალხო არტისტი), ანა კლარკი (პიანისტი), თენგიზ კიკაჩიანი (ოსეთის მომღერალი), თენგიზ კიკაჩიანი (ოსეთის მომღერალი) და სხვები. მოლაპარაკებების პროცესიც ერთხანს თითქოს დაიძრა კიდევ. 28-29 სექტემბერს იუსტიციის სამინისტროში მიმდინარეობდა მოლაპარაკება ხელისუფლების წარმომადგენლებსა და ოპოზიციას შორის. პირველ დღეს თითქოს შეთანხმდნენ განიარაღების პირობების, ფორ-

...ესკალასიის ნასვლა ღრობითი დასრულებიდან

მასხოვს, არც წამკითხავს, არ მომისმენია, იმა ორჯონიკიძე ზვიადს სუკ-ის აგენტად მოხსენებინა და იქნებ გაცხუმრა კიდევ ამ ფორმით, თუ ასე ახლოს იყო მასთან. 1991 წლის 19 ოქტომბერს ოპოზიცი-

მოკავშირეო ხელშეკრულებას მოვაწერო ხელი. როგორ მოვაწერ, ავერ ნახავთ თქვენ. შემდეგ კი პრეზიდენტმა დამაფიქრებელი განცხადება გააკეთა: „აღარ შეიძლება ამდენი უგუნურისა და თავგებულადების გაძლე-

ბა... სირცხვილია, ერი სოლიდარულია, როდესაც საქმე დამოუკიდებლობას, სუვერენიტეტს, ერის გადარჩენას ეხება“. ეს არასრული სიაა იმ მწერლებისა და კრიტიკოსებისა, რომლებიც ზვიადისა და ეროვნული ხელისუფლების უკრძალველ მხარეს უჭერდნენ: მუხრან მაჭავარიანი (მწერალთა კავშირის თავმჯდომარე), ალექსანდრე მარამიძე (ლიტერატურის ინსტიტუტის დირექტორი), აკაკი გაჩეჩიანი, სერგი ცაიშვილი (ლიტერატურის ინსტიტუტის დირექტორის მოადგილე), ელიზბარ

ნემს, რომ ჯერ კიდევ არ დაშლილა საბჭოთა კავშირი, ის ველავ საერთაშორისო სამართლის სუბიექტია. ახლა იმპერია, ფაქტობრივად, რღვევის პირასაა მისული. ექვსი თვის განმავლობაში ის იურდიულად შეწყვეტს არსებობას და აღიარებაც მაშინვე წამოვა. როგორც კი ეს პროცესი დასრულდება, მე მაშინვე დავნიშნავ ვადამდელ არჩევნებს და ლიტერატურულ საქმიანობას დავუბრუნებ. ხელისუფლებაში ყოფნას ნამდვილად არ ვაპირებ“. თუმცა, ეს იმას არ ნიშნავს, რომ საქართველოში არ იყვნენ ისეთი ადამიანები, რომლებსაც თავის თავში სინდისის ხმა არ ჩახუხებდა. ასეთნი შემოთავაზებულნი უყურებდნენ მოვლენებს და ცდილობდნენ, როგორღაც პოზიტიური როლი შეესრულებინათ და ხელი შეეწყობა შინაგანი დიალოგისა და შერიგებისთვის. ასეთთა რიცხვს განეკუთვნებოდა ექვსი-კარდოლოგი გია ამესაძე, რომელმაც 1991 წლის 21 სექტემბერს ყველას თვალწინ მენიშინი გადაისხა და თავი დაიწვა პროტესტის ნიშნად ქვეყანაში მიმდინარე დაპირისპირების გამო.

მის, ვადების შესახებ. ხელისუფლება განაგრძობდა იძლეოდა, რომ ხელს არ ახლებდა არც ერთ განიარაღებულ ვაგონივლს. მიუხედავად ამისა, მომდევნო დღეს ოპოზიციამ საპრეზიდენტო ინსტიტუტის დაუყოვნებლივ გაუქმება მოითხოვა და ისევ წამოაყენა ძველი პრეტენზიები. ეს იმას ნიშნავდა, რომ მოლაპარაკებები ჩაიშალა. თუმცა მოლაპარაკებები გაგრძელდა საპარტიო რეჟიმში, სადაც, 2 ოქტომბერს მიღწეულ იქნა შეთანხმება, რომელსაც ხელი მოაწერეს თენგიზ კიტოვანი და ვაჟა ადამიანი. მოლაპარაკებაში საპარტიო რეჟიმის მხრიდან მონაწილეობდნენ დეკანოზი ელიზბარი და პროტოპრესვიტერი გიორგი. შეთანხმება გულისხმობდა, რომ თენგიზ კიტოვანსა და ვაჟა ადამიანს დაქვემდებარებაში მყოფ შეიარაღებულ ფორმირებებს დედაქალაქი უნდა დაეტოვებინათ. მათ თანხმობა განაცხადეს, ამაზე, თუმცა იქვე შექარანარევი დათქმასავით გააკეთეს. თუ ხელისუფლება ოპოზიციის მიმართ რეპრესიებს გაატარებდა, ისინი იტოვებდნენ უფლებას, ემოქმედათ საკუთარი მოქალაქეობრივი და პარტიოტული მრწამსის მიხედვით.

ონერმა მწერლებმა ლონდონში მიმართვა გაუგზავნეს საერთაშორისო პენ-კლუბის პრეზიდენტს კონრადს, რომელშიც ისინი სთხოვდნენ მას, მიეღოთ ქართველი მწერლები მწერალთა საერთაშორისო ორგანიზაციის შემადგენლობაში, რადგან საქართველოში დრამატული მოვლენები ვითარდებოდა. ისინი აცხადებდნენ, რომ პრეზიდენტ ზვიად გამსახურდიას პირობებში ქართველ მწერალთა ერთგულად დემოკრატიის იდეალებსა და „სასტიკ დევნას“ განიცდიდა. მიმართვას ხელს აწერდნენ: ჭაბუა ამირეჯიბი, გრიგოლ აბაშიძე, დათო მადრაძე, მორის ფიცხიშვილი, ჯანსუღ ჩარკვიანი, გიგი სულაკაური, ვაჟა გიგაშვილი, ირაკლი სამხონიძე, არჩილ სულაკაური, ნუგზარ შატაიძე, თამარ კვაჭანტირაძე, აკაკი ვასაძე, ჯემალ ქარჩხაძე, ლაშა თამუკაშვილი, გურამ გეგეშიძე, გურამ დოჩინაშვილი, ირაკლი აბაშიძე, თენგიზ შუაჩიძე, თამარ წიგვივაძე, გურამ ფანჯიკიძე, კობა იმედაშვილი, რემო ამაშუკელი, რომან მიმინოშვილი და სხვები. მუხრან მაჭავარიანი ამ ამბავს გამოეხმაურა გაზეთ „ლიტერატურულ საქართველოში“ (148, 29.11.91). თავის წერილში მან დასვა კითხვა, რაში გამოიხატებოდა ხელისუფლების მხრიდან მწერლების შევიწროება. „რომელიმე მათგანს სოციალისტური შრომის გმირობა ჩამოართვის თუ კომპარტიის პრემია აპყარს? თანმიმდევრული პარტიული ფუნქციონერობის გამო პასუხი მოსთხოვს თუ წარსულში ჩადენილი ცოდვები მოაპოვებს?“ ვინმე ხელისუფლების საწინააღმდეგო რამე დაწერა და არ დაუბეჭდეს? მუხრანი ასკვნის, რომ საქართველოს შესახებ კიდევ ერთი, ყოვლად უხამსი დებინფორმაცია გავრცელდა მთელ მსოფლიოში.

ჯაველიძე, სოსო სიგუა, ნოდარ წულუკისკინი, თათარ ჩხეიძე, თემურ ქორიძე, გურამ პეტრიაშვილი, სერგი სერგებიაკოვი, გელა შალვაშვილი, ნოდარ ჯალაღონია, ნომადი მარათია, მავა ჯობაძე, გივი ძნელიძე, მერაბი მერიანიშვილი (მოკლეს პუტჩის შემდგომ), თათარ შალვაშვილი, ბადრი გუგუშვილი (თავი მოიკლა პუტჩის შემდგომ), თინათინ მღვდლიაშვილი, ევა ჭყალავა, ლეილა მესხი, დილარ ივარდავა, ამირან კალაძე (მოკლეს პუტჩის შემდეგ), ვაჟა ხორნაული, ენვერ ნიჟარაძე, აპოლონ ადონია, მიხეილ დანიშაშვილი, მარინა ხმალაძე, ედემ კვიციანი, ჯემალ დავლიანიძე, მიხეილ ჩაჩუა, მერაბ ელიოშიშვილი, იმან გორჩაშვილი და სხვები. მწერალთა კავშირში გარკვეულ მწერლებს, რომლებიც პუტჩს თანაგრძობდნენ, რატომღაც იმედი ჰქონდათ, რომ მუხრან მაჭავარიანი პრეზიდენტს მხარს არ დაუჭერდა და გადაადგომას ურჩევდა. მუხრანმა მათ ცივი წყალი გადაასხა, როდესაც მთავრობის სახლთან გამართულ მიტინგზე ხელისუფლების მოწინააღმდეგეების მისამართით განაცხადა: მინჩევა, ზვიად გამსახურდიასთან ერთად დავმარცხდები, ვიდრე თქვენთან ერთად გავიმარჯვდები. მწერლების ჯგუფი გამოჩნდა პრეზიდენტთან 1991 წლის ნოემბერშიც, როდესაც სექტემბერი-ოქტომბრის მღელვარებები გადავლილი იყო. უზენაესი საბჭოს განათლებისა და კულტურის კომისიის თავმჯდომარე თემურ ქორიძე იგონებს: „1991 წლის ნოემბრის მიწურულს ზვიად გამსახურდიას მწერალთა მცირერიცხოვანი ჯგუფი ეწვია. მისი თხოვნით, ამ შეხვედრას მეც დავესწარი. სამუშაო მაგიდის მახლობლად, სავარძელში ვიჯექი და საუბარს გულისყურით ვისმენდი. ლა-

ტელევიზიით, რომელიც ვედარ ტრანსლირებდა თავისი შენობიდან, იყო საინტერესო გამოსვლები. ასეთი იყო, მაგალითად, პროფესორის, რუსთაველოლოგის, ლიტერატურის ინსტიტუტის მეცნიერ-თანამშრომლის სერგი სერგებიაკოვის გამოსვლა. თავის სატელევიზიო გამოსვლაში მან მოუწოდა საქართველოს ერთიანობისკენ. „ხომ არ გავიყდი, ქართველო კაცო?“ – ასე იწყებოდა მისი მიმართვა. შესანიშნავი ქართულით ავითარებდა აზრს, რომ ასეთი დაპირისპირება მხოლოდ რუსეთის ინტერესებში შეიძლებოდა ყოფილიყო. „მე რუსი კაცი, გვეზნებით ამას“, – ხაზს უსვამდა ის. ამავე ინსტიტუტის დირექტორმა, რუსთაველოლოგმა, პროფესორმა სარგის ცაიშვილმა ღია წერილი მისწერა თენგიზ კიტოვანს, რომელშიც მოუწოდებდა დიალოგისკენ და გააფრთხილა იგი, ასეთმა კონფრონტაციამ, შესაძლოა, ეროვნულ კატასტროფამდე მიგვიყვანოს, იგი ისეთ შედეგებს გამოიღებს, რომელთა გამოსწორებაც შეუძლებელი გახდება. „სახალხო ფრონტის“ თავმჯდომარე ნოდარ ნათაძემ, კიტოვანს მოუწოდა თავის გვარდიელებთან ერთად ცხინვალის რეგიონში გასულიყო, სადაც ქართველი მოსახლეობის დაცვის რეალური საჭიროება იდგა. აკადემიკოსმა თამარ გამყრელიძემ კი მოითხოვა ხელისუფლებასა და ოპოზიციას შორის შეწყ-

ვეტილი დიალოგის განახლება. იგი აუცილებლად მიიჩნევდა მწვავე მსჯელობის გადატანას პარლამენტში. ზვიად გამსახურდიას მხარდასაჭერად სექტემბერში გაიმართა ასევე ხელოვნების წარმომადგენელთა მიტინგი, სადაც გამოჩნდნენ მისი მომხრე ინტელიგენციის წარმომადგენლები: ლატაგრა ფორიანი (ცნობილი მოცეკვავე, საქართველოს სახალხო არტისტი), თათარ კობერაძე (მსახიობი, საქართველოს სახალხო არტისტი), ლეილა აბაშიძე (მსახიობი, საქართველოს სახალხო არტისტი), იმა გვიგოვილი (მსახიობი, საქართველოს სახალხო არტისტი), ანა კლარკი (პიანისტი), თენგიზ კიკაჩიანი (ოსეთის მომღერალი), თენგიზ კიკაჩიანი (ოსეთის მომღერალი) და სხვები. მოლაპარაკებების პროცესიც ერთხანს თითქოს დაიძრა კიდევ. 28-29 სექტემბერს იუსტიციის სამინისტროში მიმდინარეობდა მოლაპარაკება ხელისუფლების წარმომადგენლებსა და ოპოზიციას შორის. პირველ დღეს თითქოს შეთანხმდნენ განიარაღების პირობების, ფორ-

ჩვენ თუ გვეყოფა გამგებლობა, ჩვენთან საუბარს სომხეთი კი არა თურქეთის დაიწყებს

რისთვის ჩავიდა საქართველოს პრეზიდენტი ირაკლი კობახიძე სომხეთში ფაშინიანთან შეხვედრად და რა ორგანიზაციის თანამშრომლობაზე შეთანხმდნენ მხარეები? სომხეთ-აზერბაიჯანის დაპირისპირების ფონზე, ანალიტიკოსები FOR.GE-სთან მიიჩნევენ, რომ საქართველოს როლი, როგორც შუამავალი ძველების, იზრდება და ეს შესაძლებლობა ძველანაირად პაპასიაში ვერ

პრინციპირება უშუალოდ სომხეთსა და აზერბაიჯანის საზღვარზე გააჩინოს. ამიტომ, ამ კონტექსტში, თბილისს აქვს უნიკალური შანსი, რომ მოლაპარაკებებში მედიატორის როლი შეასრულოს.

„ძალიან კარგია, რომ საქართველოს პრეზიდენტი სომხეთში ჩავიდა და გარკვეულ მნიშვნელოვან თემებზე საუბარი შედგა. ახლა რუსეთს არავინ აღარ ენდობა, არც აზერბაიჯანი და არც სომხეთი. საქართველოა მნიშვნელოვანი ქვეყანა, მით უმეტეს კანდიდატის სტატუსის შემდეგ ჩვენი როლი სომხეთისთვის კიდევ უფრო გაიზარდა.“

მთიანი ყარაბაღის პრობლემა მეტნაკლებად სომხეთსა და აზერბაიჯანს შორის გაიწვია. სომხეთი და აზერბაიჯანი ახლა სამშვიდობო ხელშეკრულების დადების ცდილობენ. ამ ფონზე მისასალმებელია, რომ ორივე მხარესთან საქართველოს ხელისუფლება კარგ მგობლურ ურთიერთობას აწარმოებს. ახლა სამხრეთ კავკასიაში ომის დაწყება, პირველ რიგში, რუსეთს აწყობს და მისთვის ძალიან კარგი იქნება, თუკი კონფლიქტი ახლა სომხეთსა და აზერბაიჯანის საზღვრებზე დაიწყება. კრემლი სომხეთის დასავლეთის ლიანდაგებზე გადასვლას ეწინააღმდეგება, ამიტომ მათ სურთ გამეორონ 90-იან წლებში რაც ხდებოდა და ეს ორი ქვეყანა ისევ ომში ჩააბნან, რუსეთმა კი ე.წ. სამშვიდობო მისია ითამაშოს, რაც ასევე ჩვენც თავს მოგვახვევს და რა როლი ითამაშეს კავკასიაში, ვნახეთ. თუ ჩვენ ვიქნებით ამ ორ ქვეყანას შორის მომრიგებელი მხარე, ეს ჩვენს პოზიციებს კავკასიაში გააძლიერებს. აქ არის მთავარი ის, რომ ჩვენს რეგიონში ომი აღარ იყოს. ჩვენი ქვეყანა მიმზიდველია იმით, რომ აზია-ევროპაში გამავალი დერეფანი არსებობს. ასევე დაინტერესებულნი ვართ ჩინეთის მიმართ ჩინეთის ინტერესებს. ამიტომ ჩვენ ინტერესდებით არის, რომ ამ ორ ქვეყანას შორის სიმშვიდე იყოს და ეს დერეფანი ჩვენს ეკონომიური ცხოვრების გასაუმჯობესებლად გამოვიყენოთ.“ – ამბობს ალადაშვილი.

ახლა ის დროა, როცა საქართველომ კავკასიაში პოზიციები უნდა გაიძლიეროს!

ზიციების გასაყვანად უნდა გამოვიყენოთ. მათი არნით, ახლა, როდესაც გეოპოლიტიკური და მათ შორის, პაპასიაში ომის რუსეთის პოზიციები შესუსტდა, საქართველომ გვიდრო თანამშრომლობა თურქეთთან უნდა აწარმოოს, რადგან ის ნატოს წევრი ძველანაირად და აზერბაიჯანთან ერთად, პაპასიაში პოზიციებს იმყარებს. მათი არნით, სომხეთს ახლა საქართველოს გარდა სხვა მნიშვნელოვანი პარტნიორი არ ჰყავს, რაც საქართველოს როლს რეგიონში კიდევ უფრო მნიშვნელოვანს ხდის.

ყოფილი სახელმწიფო მინისტრი და კონფლიქტოლოგი შაბაზა ბაქარაშვილი ამბობს, რომ საქართველოს როლის გაზრდა სამხრეთ კავკასიაში ჯერ კიდევ 2020 წელს იყო შესაძლებელი. საქართველომ მიიჩნევს, რომ ეს შანსი ჩვენს მაგივრად აზერბაიჯანმა კარგად გამოიყენა, შეცვალა პოლიტიკა, გვერდში თურქეთი ამოიყენა და თავისი ამოცანები განახორციელა.

„4 წელი გავიდა უკვე და საქართველო ლაპარაკიდან საქმეზე ჯერ არ გადასულა. რუსეთმა უკრაინაში განხორციელებული აგრესიის შემდეგ მსოფლიოში დაიწყო პოზიციების შესუსტება და, რა თქმა უნდა, მთელი მსოფლიო ცდილობს, რუსეთისგან დისტანცირდეს. ჩვენ ვხედავთ, რომ სომხეთშიც რუსეთისგან დისტანცირება დაიწყო. ამ ფონზე, როცა გვეყავს ასეთი ძლიერი მეზობელი და მეგობარი თურქეთი, რომელიც ეხმარება არა მხოლოდ აზერბაიჯანს, არამედ უკრაინასაც, მას ჩვენი აქვს შავი

ზღვა და პრაქტიკულად, შავ ზღვაზე თურქეთი ბატონობს, ამ დროს ორმხრივში, ჩვენს ცხვირწინ სამხედრო ბაზას ვეხსნიან. ამიტომ ვამბობ, რომ ეს ფაქტორი აუცილებლად გამოსაყენებელია. მხოლოდ ცარიელი ლაპარაკი და ვიზიტები არაფერს მოგვცემს. ნებისმიერი ლაპარაკი, თითქოს საქართველოს როლი აქვს, მხოლოდ ქაღალდზეა დაწერილი.“ – ამბობს ბაქარაშვილი.

პიტიხვაზა – იზრდება თუ არა სომხეთისთვის დაგეგმილი ინტერესი საქართველოს მიმართ, რადგან ევროკავშირის კანდიდატი ძველების სტატუსი მივიღოთ, ბაქარაშვილი ამბობს, რომ კი, რადგან სომხეთს ახლა საქართველოზე უახლოესი და მნიშვნელოვანი პარტნიორი რეგიონში არ ჰყავს.

„საქართველოს სითამამე არ ჰყოფნის, ლიდერის პოზიცია აიღოს. ჩვენ თუ გვეყოფა იმის გამგებლობა, რომ კავკასიაში გარკვეულ როლს ვითამაშებთ, ჩვენთან საუბარს სომხეთი კი არა თურქეთიც დაიწყებს. თურქეთთან ხელს მოეწონებოდა მნიშვნელოვან უსაფრთხოების და თავდაცვის ხელშეკრულებებს; მათგან მივიღებდით უსაფრთხოების გარანტიებს. ვხედავთ, რომ ჩვენ შუაში ვართ. რადგან თურქეთს სჭირდება შავ ზღვაზე და კავკასიაში გავლენები, ჩვენ კი ორივეგან ვართ, ამიტომ ამ შანსს არ ვიყენებთ და ხელიდან ვუშვებთ, თურქეთი ხმას ვერ იღებს, რადგან საქართველოსგან ამის სურვილი არ ჩანს. სომხეთს სხვა შანსები არა აქვს ჩვენს გარდა. საქართველო მათთვის ევროპული მიმართულებით ერთადერთი გამოსავალია.“

ლია. საქართველო უნდა იყოს ძლიერი და ანგარიშგასაწევი ძალა. მეტი პრეტენზიები უნდა გვქონდეს. ასე დაბალეული და თავგადასხვითი ხომ ვერ ვიქნებით სულ. რუსეთი კავკასიაში გავლენებს კარგავს და ეს შანსი გამოსაყენებელია.“ – ამბობს ბაქარაშვილი.

უკრაინა „ანსენალის“ მთავარი რედაქტორი ირაკლი ალადაშვილი კი ამბობს, რომ ამ წლების განმავლობაში რუსეთმა შეძლო და კავკასიაში ისე შექმნა სიტუაცია, აზერბაიჯანი, სომხეთი და საქართველო განვითარების მაგივრად ომში და დაპირისპირებაში ჩართო. ალადაშვილი ამბობს, რომ ახლა რუსეთი კვლავ ცდილობს, მთიანი ყარაბაღის პრობლემის გადაწყვეტის შემდეგ, და-

ევიგრანების სეპარატისტების ბრძოლა დაიწყო!

ოპოზიციამ უკვე რამდენიმე თვეა ცდილობს საზღვარგარეთ საარჩევნო უფლების გახსნის თემა პოლიტიკური სპეკულაციების საკითხად აქციოს. ამის გამო, ოპოზიციამ საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრი ინტერვიუებისთვის პარალელურად დაიბარა. ოპოზიციამ აგორა, რომ ხელისუფლება სპეციალურად ცდილობს საზღვარგარეთ დაბალი აქტივობა იყოს. მმართველ გუნდში კი აცხადებენ, რომ ყველა ქალაქში 30 ქართველის გამო საარჩევნო უფლებას ვერ გახსნიან, ეს არც ერთ ძველანაირად არ შეუძლია.

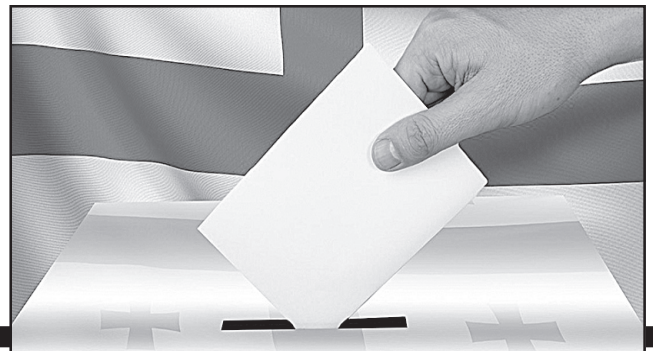
ოპოზიციამ ამტკიცებენ, რომ არაფერში წერია, აშშ-ში, სადაც საქართველოს ძალიან მეტი მოქალაქეა, სულ რაღაც სამი-ოთხი ადგილი გვქონდეს, სადაც ხმის მიცემა შეიძლება. მათი თქმით, 2020 წელს აშშ-ში ოთხი უბანი იყო გახსნილი: ნიუ-იორკში ორი, ვაშინგტონში და სან-ფრანცისკოში კი თითო-თითო. ამიტომ სხვა შტატებში მცხოვრებ ქართველებს ხმის მიცემა გაუჭირდათ.

ანალიტიკოსები ამბობენ, რომ ოპოზიციის აქტიურობის მთავარი მიზეზი ემიგრანტების ხმების მოპოვებაა. მათ აქვთ იმედი, რომ ემიგრანტებში ოპოზიციური განწყობა უფრო მაღალია და ამ ხმების დაკარგვა არ სურთ.

„უცხოეთში საკონსულტაციო აღრიცხვაზე მყოფი ამომრჩევლებისთვის მათი რეგისტრაციის მისამართი არის

მეტი უბანი - მეტი ხმა ოპოზიციურ ყულაბაში!

საქართველოს შესაბამისი დიპლომატიური წარმომადგენლობის/საკონსულტაციო დაწესებულების მისამართი. ამრიგად, საზღვარგარეთ საარჩევნო უბნები იხსნება დიპლომატიურ წარმომადგენლობებში ან საკონსულტაციო დაწესებულებებში, საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად.“ – ამბობს საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრი ილია დარჩიაშვილი.

მისი თქმით, „საკონსულტაციო დაწესებულების გახსნა კომპლექსური საკითხია, არსებობს საერთაშორისო დამკვიდრებული წესები და რეგულაციები, რომელთა ფარგლებშიც ხდება ამ პროცესის წარმართვა.“

მისივე თქმით, საკითხის განხილვისას მხედველობაში მიიღება მასპინძელი ქვეყნის გეოგრაფიული თავისებურებები, ადგილობრივი ქვეყნის რეგულაციები და ა.შ. აქედან გამომდინარე, შესაძლოა, განსხვავებულდეს გადაწყვეტილების მიღების წესები, დაწესებულების ადგილობრივი მმართველის შერჩევის წესები და სხვ. როგორც წესი, დაწესებულების გახსნასთან დაკავშირებული წინადადების განხილვაში ჩართულია არაერთი უწყება და კონსულტაციები შესაძლოა, რამდენიმე თვის განმავლობაშიც კი მიმდინარეობდეს.

უმრავლესობის ლიდერი მამუკა მდინარაძე ამბობს, რომ 50 მოქალაქისთვის საარჩევნო უბნის გახსნა ვერ მოხერხდება და მსგავსი პრეცედენტი არც ერთ ქვეყანაში არ ყოფილა.

ანალიტიკოსი ვაჟა მამრამაძე ამბობს, რომ სამწუხაროდ, ოპოზიციის ასეთი მცდელობის მთავარი მიზეზი ის არის, რომ ემიგრანტებში მიხეილ სააკაშვილის მომხრეების რაოდენობა დიდია. მამრამაძე ამბობს, რომ პირადად ის შესწრება ძალიან აკადემიურ წრეებშიც კი

„ნაცმოძრაობა“ იმდენად მიიქცა...
მდგომარეობაშია, სააკაშვილის სიხილან დახსნის ილუზიას რომ არ უქმნან, იმ ორთოდოქს ამომრჩეველსაც დაკარგავენ, რომლებიც ხმას მხოლოდ მიშას გამო აძლევენ. რაც შეეხება სალომე ზურაბიშვილის ფაქტორს, არა ერთხელ მითქვამს, რომ ეს ქალბატონი გავლენის აგენტია, მის პარტონს ყურებით ყავს დატყურობს, ამიტომ როცა დასჭირდებათ სააკაშვილს ან შეარყალებინებენ ან არა. გამომდინარე იქიდან სააკაშვილის გათავისუფლება ხელს წამდენად შეუწყობს რადიკალურ პროცესებს ან მისი ციხე-ვით დატოვება რას მისცემს, ამის მიხედვით აამუშავებენ ზურაბიშვილის ფაქტორს. ახლა რა მნიშვნელობა აქვს ამ ხელმოწერებს მიუტანენ თუ არა. ეს უფრო, ალბათ, ერთმანეთთან ძალიან დატოვების გამო დასჭირდათ. ხან ხამე იშვილი იჭიმება მიშას დავის ხსენებით და ხან ეს მეორე ქალბატონი სოფო ჯაფარიძე, რომელიც საერთოდ მესამე ჯგუფის ლიდერი გახდა. ანუ, თავად ნაციონალებშიც კი ჯგუფებად არიან დაყოფილები. სააკაშვილი იმდენად არ ენდობა მათ, რომ პარტიში პირადი წარმომადგენელი დანიშნა. ამ ქალბატონსაც ხომ უნდა აჩვენონ, რომ რაღაცას აკეთებენ და მანაც ეს მოიფიქრა“, - ამბობს ქაღალაძე.

ზურაბიშვილს თუ კალიან მნიშვნელოვანი არგუმენტი არ ექნა, მიჩანს არ შეიწყალაბს!

„ნაციონალური მოძრაობა“ კვლავ ცდილობს, საკუთარი ამომრჩეველის მიერ არჩეული მხარის მიხედვით სააკაშვილის ციხიდან გათავისუფლების თემის აქტუალურობას და პრეზიდენტის სალომე ზურაბიშვილზე ზემოქმედებას ახორციელებდეს. მისთვის სააკაშვილის გათავისუფლების მოთხოვნით ხელმოწერების შეგროვება პარტიში დასრულებულად გამოაცხადეს. სააკაშვილის პირადი წარმომადგენელი სოფო ჯაფარიძე, პარტიის სხვა ლიდერებთან ერთად, ათი ათასობით ხელმოწერა პრეზიდენტის ადმინისტრაციის მიმართა.

ლელ, რასაც დაავალდებენ, იმას გააკეთებენ სალომე ზურაბიშვილი“...
„ხალხის ძალის“ წევრი სოზარ სუბანიძე ამბობს, რომ სააკაშვილმა თავადვე იცის, რომ კრიმინალია, ამიტომ სტრასბურგის სასამართლოს არ მიმართავს.
„საკაშვილი არის ძალიან მძიმე კრიმინალი. თვითონ რომ არ იცოდეს, რომ ის არის ძალიან მძიმე კრიმინალი და ძალიან მეტი დანაშაული აქვს ჩადენილი, ამდენი ხნის განმავლობაში, მიმართავდა ადამიანის უფლებათა ევროპულ სასამართლოს.
ძალიან სამწუხაროა, რომ საქართველოს ჰყავს პრეზიდენტი, რომელიც, პრაქტიკულად, სხვა ქვეყნის ინტერესებით მოქმედებს, შესაბამისად, დარწმუნებული ვარ იმაში, რომ ის გააკეთებს იმას, რა მრძანებასაც მიიღებს. ჯერჯერობით, ეტყობა, მრძანება არ მიუღია“, - განაცხადა სოზარ სუბანიძემ.
„ხალხის ძალის“ წევრი და ანალიტიკოსი ზურაბ ქაღალაძე, რომ ამ აქტიურობით, რომელიც თავისთავად ფუჭია და რეალურად არაფრის მომტანი, ნაციონალები ცდილობენ პროლიტკურ დღის წესრიგი შექმნან. პარალელურად, ორთოდოქს ნაცებს აჩვენებენ, რომ სააკაშვილი კი არ დააფიქრებია, არამედ მის გასათავისუფლებლად რას აღარ აკეთებენ.
„ერთადერთი თემა, რომელიც მიშას მადიდებლებში ჯრის, სააკაშვილის გათავისუფლების საკითხია. „ნაციონალური მოძრაობა“ იმდენად მძიმე მდგომარეობაშია, რომ სააკაშვილის ციხიდან დახსნის ილუზიას რომ არ უქმნან, იმ ორთოდოქს ამომრჩეველსაც დაკარგავენ, რომლებიც ხმას მხოლოდ მიშას გამო აძლევენ. რაც შეეხება სალომე ზურაბიშვილის ფაქტორს, არა ერთხელ მითქვამს, რომ ეს ქალბატონი გავლენის აგენტია, მის პარტონს ყურებით ყავს დატყურობს, ამიტომ როცა დასჭირდებათ სააკაშვილს ან შეარყალებინებენ ან არა. გამომდინარე იქიდან სააკაშვილის გათავისუფლება ხელს წამდენად შეუწყობს რადიკალურ პროცესებს ან მისი ციხე-ვით დატოვება რას მისცემს, ამის მიხედვით აამუშავებენ ზურაბიშვილის ფაქტორს. ახლა რა მნიშვნელობა აქვს ამ ხელმოწერებს მიუტანენ თუ არა. ეს უფრო, ალბათ, ერთმანეთთან ძალიან დატოვების გამო დასჭირდათ. ხან ხამე იშვილი იჭიმება მიშას დავის ხსენებით და ხან ეს მეორე ქალბატონი სოფო ჯაფარიძე, რომელიც საერთოდ მესამე ჯგუფის ლიდერი გახდა. ანუ, თავად ნაციონალებშიც კი ჯგუფებად არიან დაყოფილები. სააკაშვილი იმდენად არ ენდობა მათ, რომ პარტიში პირადი წარმომადგენელი დანიშნა. ამ ქალბატონსაც ხომ უნდა აჩვენონ, რომ რაღაცას აკეთებენ და მანაც ეს მოიფიქრა“, - ამბობს ქაღალაძე.

ზურაბიშვილმა სააკაშვილის შეწყალება ისედაც გადაწყვიტოს.
„მე არც იმას გამოვნიცხებ, რომ თუკი ოპოზიციამ და მისმა პარტონებმა დაინახეს და დარწმუნდნენ, რომ არჩევნებს აგებენ, სააკაშვილი წინასწარჩვენოდ, სიტუაციის რადიკალიზებისთვის გაათავისუფლონ. მოაწყონ რაღაცა აქციები და ილუზიის შესაქმნელად ამას სააკაშვილი სათავეში ჩაუყენონ. თუმცა მის წინააღმდეგ საქმეები მიდის და პროკურატურას ისევ ციხეში, უკან დაბრუნება შეუძლია. თუმცა რაღაცა პროცესებისთვის მის გათავისუფლებას მაინც მოახერხებენ. აი, ამ სცენარის დამუშავებასაც არ გამოვნიცხებ“, - ასკვნის ქაღალაძე.

ანალიტიკოსი ვახტანგ ქაღალაძე ამბობს, რომ მიხეილ სააკაშვილის ხელმოწერებით გათავისუფლება ძალიან დიდი გულმორწყვილობაა ან მართლა სააკაშვილი გონივით იმდენი გულმორწყვილობით, დაიჭროს, პრეზიდენტი ამის შემდეგ მისი შეწყალების გადაწყვეტილებას მიიღებს. ძამირაძე ამბობს, რომ ანალიტიკოსი ხელმოწერების შეგროვება ხელისუფლებასაც შეუძლია არ შეწყალდეს ხელისუფლების მოთხოვნით, თანაც უფრო მეტსაც.
„არ ვიცი, რა ვთქვა, ალბათ, სააკაშვილის შეწყალება ხელმოწერებზე რომ ყოფილიყო დამოკიდებული, აქამდე პრეზიდენტი ხომ შეიწყალებდა. ან ხელისუფლებასაც ხომ შეუძლია იგივე - პირველად, არ შეწყალდეს მოტივით შეგროვდეს უფრო მეტი ხელმოწერა. სააკაშვილის შეწყალება ზურაბიშვილს არ აწყობს პოლიტიკურად და ცდილობს რაღაცა მიზეზი გამოიხატოს, ალბათ, რის გამოც ამ გადადგმულ ნაბიჯს გაამართლებს. მან კარგად იცის, რომ ყველაზე მეტად სააკაშვილის შეწყალება მას დააზარალებს, ამიტომ ამის გაკეთება უჭირს. თუმცა, რაღაცას მაინც იტოვებს, ვაითუ, საჭირო გახდეს. მეორე მხრივ, სააკაშვილის გათავისუფლება არჩევნების წინ ხელისუფლების წისქვილზე წყლის მიშვება იქნება.
პოლიტიკური ველი კიდევ უფრო პოლარიზებული გახდება და არჩევნები კვლავ „ნაციონალური მოძრაობას“ და „ოცნებას“ შორის წავა. ამ დროს კი ყოველთვის „ოცნება“ იგებს. ამიტომ ეს აქტიურობა მხოლოდ შიდა პარტიული მოხმარებისთვის მგონია. რეალურად, არც იმას გამოვნიცხებ, რომ მისი გათავისუფლება თავად ნაციონალებშიც არ უნდათ. რაღაცა მოჩვენებითი აქტიურობაა, რომ აი, სააკაშვილს დაინახონ მის გასათავისუფლებლად რაღაცას აკეთებენ - ესაა და ეს, მთელი ამ ამბის დედაბრძოლა. სხვას, აქ მე ვერაფერს ვხედავ. ზურაბიშვილს თუ მნიშვნელოვანი არგუმენტი არ ექნება, მას არ შეიწყალაბს. თუმცა, ვნახოთ, გამოიხატება თუ არაფერია“, - ამბობს ქაღალაძე.

როგორც იცავენ სააკაშვილს და მცდარი წარმოდგენა აქვთ იმ რეალობაზე, რაც მის თუნდაც პარტიურობასთან დაკავშირებით არსებობს.
„დაკვირვებული ვარ და უშუალოდ შესწავლილი, მიხეილ სააკაშვილი და დედამისი, გიული ალასანიანი როგორ ამუშავებენ ინფორმაციულად ჩვენს ემიგრანტებს. განსაკუთრებით მაღალი წრის საზოგადოების დაწმენებას ახერხებენ. აქ ვგულისხმობ სამეცნიერო და სხვა სფეროში მოღვაწე ჩვენს თანამემამულეებს. მეგრულ უთქვამთ, რატომ ასამართლებენ რაღაცა პიკაშვილის გამო პრეზიდენტსო. ანუ, ზუსტი ინფორმაციაც არა აქვთ და ხშირია ამ მჭირი ინფორმაციის გამო მცდარი წარმოდგენების შექმნა.
ეს არის ძალიან ცუდი ამბავი, რადგან ნაციონალებმა შეძლეს და ქვეყნის გარეთ სრულიად სხვა ინფორმაცია შექმნეს სააკაშვილის მმართველობის შესახებ. არადა ქვეყნის შიგნით ყველამ კარგად იცის მისი საქმენი საგმირონი. როცა ამ ხალხს ვუხსნი და ვუხსნი, რომ სააკაშვილის დროს ქვეყანას ჯერ მხოლოდ სამასი ათასი პრობაციონერი ჰყავდა, - რას ამბობ მართლად? - უკვირთ. ანუ ეს ვაკუუმი, სამწუხაროდ, არსებობს, რაც გამოსასწორებელია. ამიტომ არის ოპოზიცია მოწადინებული, რომ ეს საზღვარგარეთ არსებული ოპოზიციური ხმები არ დაიკარგოს“, - ამბობს ქაღალაძე.
მისივე თქმით, ის ასევე მეგრულ შესწავლა სხვადასხვა ქვეყნის დიპლომატებს და მათ თანამეგობრებს, როგორც მათი განუმარტებული ნაციონალები, რომლებიც ქვეყანაში არსებულ ამა თუ იმ საკითხზე სრულიად სხვა ინფორმაციას აწვდიან.
„თავიდან ვაკვირდებოდი და მინდა პირდაპირ ვთქვა, რომ საქართველოს ხელისუფლება შეცდა იმაში, როცა ამ პროცესებს არ დააკვირდა და ნაციონალებს ემიგრანტებთან არასწორი ინფორმაციის გავრცელებაში ხელი არ შეუშალა. მე მქონია ხელისუფლებასთან ამბავი საუბარი და მითქვამს მეგრულად, რომ

ამერიკაშიც და ევროპაშიც დიპლომატიური კორპუსების მიერ ბევრია საშუალო. სააკაშვილის და მისი სისტემის ძლიერი მხარე ყოველთვის იყო პირადი. როცა ეს ქვეყანაში აღარ გაუფიქრებია, ამის ამუშავება ქვეყნის გარეთ დაიწყეს. ამიტომაც არის, რომ გარეთ რადიკალურად სხვა ვითარება და ქვეყნის შიგნით სრულიად სხვა“, - ამბობს ქაღალაძე.
ანალიტიკოსი რამაზ საყვარელიძემ მიიჩნევს, რომ ოპოზიციის აქტიურობის მთავარი მიზანი ემიგრანტების ხმების არდაკარგვაა, რომლებიც უფრო ოპოზიციურად არიან განწყობილები. საყვარელიძე ამბობს, რომ სამწუხაროდ, სააკაშვილმა მოახერხა და ემიგრანტების მიმხრობა შეძლო. ამიტომაც იყო, რომ მუდმივად სხვადასხვა ქვეყნებში მათ ხვდებოდა და მათთან ერთად ქვეყანაში დაბრუნების გეგმაც კი ჰქონდა.
„რასაც ვაკვირდები, ძირითადად, ევროპაში და ამერიკაში მცხოვრები ქართველი ემიგრანტები ანტირუსული რიტორიკის მატარებლები არიან. მათი აზრის ფორმირება სააკაშვილმა სწორედ ამ რიტორიკის მეშვეობით შეძლო. ის ჩვენი ქვეყნის გარეთ, არა მხოლოდ ჩვენი ემიგრანტების, არამედ ჩვენი პარტიზონების იმაში დაწმენებას ახერხებს, რომ რუსეთის რეჟიმის წინააღმდეგ მებრძოლი პიროვნებაა. ჩვენს მოქალაქეებს, რომლებიც საზღვარგარეთ ცხოვრობენ, ამის ნამდვილად სჭირათ. ამიტომ, სააკაშვილის ხელისუფლების იქმნელობა გაუმართლებელია. ამიტომაც იყო, რომ ოპოზიციას იმედი აქვს, რაც უფრო მეტი უზანი გაიხსნება და მეტი ემიგრანტი მიიღებს მონაწილეობას, მით უფრო მეტი ხმები ოპოზიციის ყულაბაში გადაინაცვლებს. ამიტომ იკლავენ თავს, თორემ ჩვენი მოქალაქეების დარღვევა კი არა აქვთ. სამწუხაროდ, ეს რეალობაა და მთლიან რეჟიმის განმავლობაში ნაციონალებმა ეს შეძლეს“, - ამბობს საყვარელიძე.

ლიკა ბერიკაშვილი

მე ყველაფერი მასსოვს,

კალაღობაში იბულისხება, როგორც ფი-
გიკური, ისე ფსიქოლოგიური, ეკონომიკური
და სექსუალური კალაღობა. გოგს კალა-
ღობა მხოლოდ მოკვლა, ფიზიკური შე-
ურახეობა და უხეში სიტყვები ჰბო-
ნია. კალაღობაა, როცა საღებ არ უხვებ,
რადგან ბინდა სულ შენს გვირდით
იყოს. კალაღობაა, როცა ისე ჩან-
მა-ღახურვას აიკულებ, როგორც
შენ გსიამოვნებს. მოკლედ, ყვე-
ლაფერი კალაღობაა, რასაც აღა-
მიანს კალით, მისი სურვილის სა-
წინააღმდეგოდ აკეთებინებ.

კალაღობას!!!

**კალაღობა კალაღ, გავრცედა, კაცმა
მხოლოდ ვერაფერად, თავად კალაღო-
ბასა და უსიყვარულოება გარდაცემს ალა-
მიანებს უხეშობით. კარგად დააკვირ-
დით მოკალაღებს, როგორც სანაღი,
კოვკალაღიანი, ვინაღთ თავსაწინაღობის
მქონე არსებები არიან.**

ოჯახში ძალადობა სერიოზული, ფართოდ
გავრცელებული ფორმაა მსოფლიო მასშტაბით
და საკმაოდ მწვევად დგას საქართველოშიც.
მისი რაოდენობა ყოველწლიურად მზარდია.
მოდულად უმეტესწილად მამაკაცია, მსხვერპ-
ლის როლში კი ქალები არიან. ეს ალბათ იმი-
ტომაც, რომ მეგრე ერში და ეროვნებაში არსე-
ბობს წარმოდგენა ოჯახში მამაკაცის დომინან-
ტური როლის შესახებ. ამ როლის განსამტკი-
ცებლად ფსიქიკურად არაჯანსაღი ადამიანები
(რამიგზე დამოკიდებულნი) ხშირად მიმართა-
ვენ ძალადობას ოჯახის სხვა წევრების მიმართ,
იქნება ეს ქალი, მოხუცი თუ ბავშვი.

მართალია, დღეს უკვე ღიად და მეგრის სა-
ურბოზენ ქალთა მიმართ ძალადობაზე და ეს,
რა თქმა უნდა, კარგია, „ჭირთა თქმა“ აუცი-
ლებელია იმისთვის, რომ პრობლემის სათავე
ვიპოვოთ და გამოსავალი მოვძებნოთ; თუმცა,
უმეტესობა, ვისზეც იძალადეს ან ძალადობენ,
იმგიათად იღებს ხმას – დუმილის მანტიით სარ-
გებლობს. ამასაც თავისი მიზეზები აქვს – ში-
ში – შემდგომში უარესი ძალადობისა – ან და-
უცველობა შენიანის მხრიდან სოციუმში გაბა-
ტონებული აზრის გამო, რადგან საზოგადოე-
ბის დამოკიდებულების მხრივ ჯერ კიდევ არ-
სებობს გამოწვევები (მაგ. ზოგიერთს ჯერ კი-
დეც სჯერა, რომ ეს შეიძლება გამართლებული
იყოს გარკვეულ გარემოებებში). მოძალადეე-
ბის ის მშობლებიც არიან, – „ამ ერთხელ მო-
ითმინე“, „ხალხი რას იტყვის“, და აუბედურე-
ბენ თავიანთ შეილებს, ამიტომ, მსგავსი შემთხ-
ვევების გამოვლენის კუთხით ჯერ კიდევ გამოწ-
ვევად რჩება პოლიციისთვის დროული შეუტყო-
ბინებლობის საკითხი.

ძალადობა ის პრობლემაა, რომლის მოგ-
ვარებისთვისაც სახელმწიფომ სერიოზული ღო-
ნისძიებები უნდა გაატაროს. ამისთვის მნიშვნე-
ლოვანია გადავხედოთ ჩვენს „ღირებულებებ-
სა“ და „ფასეულობებს“, ვუწამლოთ გუნათლემ-
ლობასა და სიბნელეს, შევქმნათ უფრო მეტად
ჰუმანური გარემო, მაცხოვრის სწავლების შე-
საბამისად, – მეორე ადამიანს მოვეცქეთ ისე,
როგორც ჩვენ გვინდა მოვეცქეთ, რომ ნატე-
რად არ დაგვრჩეს მხოლოდ – „ჩვენი თავი ჩვე-
ნადღე გვეყუდნოდეს“... მსხვერპლის დამცავი მე-
ქანიშმების რეალიზება შესაძლებელია გავხა-
ლოთ მეტი ქმედითი ნაბიჯებით, მეტი ძალისხ-
მევით და უფრო მძლავრად ავაიმოქმედოთ კა-
ნონი, რომელიც მსხვერპლს დიცავს, რომ ჩვენ
გვერდით დამცირებული, შეურაცხყოფილი ადა-
მიანები აღარ გვეკულებოდეს ან ფატალური შემ-
თხვევები არ გვედოს წინ, რადგან ხშირად
მსხვერპლს კანონი ვერ იცავს (ამის მაგალით-
ები მრავალია).

დანაშაულის პრევენცია მხოლოდ სასჯელით
შეუძლებელია, დამნაშავენი ხომ ვერ აცნობი-
ერებენ მათ მიერ ჩადენილი დანაშაულის ხა-
სიათს და სიმძიმეს, კვლავ და კვლავ ჩადიან
იმავს, საბოლოოდ კი მივდივართ სისხლის სა-
მართლის დანაშაულამდე. თუმცადა უნდა აღი-

ნიშნოს ისიც, რომ მნიშვნელოვანი პროგრესია
ის, რომ პრობლემის ბიუროს დღეს აქვს ძალიან
კარგი რეაბილიტაციის პროექტი ფსიქოლოგიის
კუთხით, მაგრამ სანამ არ გახდება მოძალადე
პრობლემათმცოდნე, ის არ გადის არანაირ კურსს.
სახელმწიფო კი ძირითადად მაინც მსხვერპლთა
დაცვაზეა ორიენტირებული. საერთაშორისო და
ადგილობრივი არასამთავრობო ორგანიზაცი-
ების, მთავრობისა და სხვადასხვა მხარის მი-
ერ საზოგადოების ინფორმირებულობის ასამა-
ლებლად განხორციელებული ინტერვენციები
თანდათან იწვევს ქვეყნის ცვლილებას, თუმცა
ოჯახში ძალადობა ჩვენი დროის ერთ-ერთ ყვე-
ლაზე კრიტიკულ გამოწვევად მაინც რჩება. ის
ცოდნა და ინსტრუმენტები, რომლებიც მხოლო
ათწლეულის განმავლობაში ამგვარი ძალადობის
აღმოფხვრისთვის შემუშავდა, კიდევ უფრო სის-
ტემატურად და ეფექტურად უნდა იყოს გამო-
ყენებული.

**შს ჩვეთვის კალაღ ხანსიბიური თე-
ბა... თავად ვიყავი ოჯახში ძალადობის
მსხვერპლი (მეუღლის მხრიდან) დღე-
ბის წინ და ვიყავი ერთ-ერთი, ვინც დუ-
და. ხმა მხოლოდ ერთი დღის წინ ამო-
ვიღე, ამის მიხედვით იმდენად სიბ-
მანი იყო – მძაფრი და სიმძლიერდ მხა-
ლი... საპაროდ ამოთქმავ მერე ასეთი
იყო ჩანახატად: „არ ვერ იმის გამო,
რომ სიბრალული იბრძინე ადამიანებმა,
ბინდა უპრალული თანაგანცდა ჰქონდეთ“
ჩვენი დღედასწავლავს კი მათალი-
თი მივცე, რომ ხმა ამოიღონ, არ შეიბ-
დნენ, დაგვირ და გაემიანონ კალაღო-
ბას ნებისმიერი ხერხითა და კანონით!**

ვწერ ახლა ამას და თითქმის თრთის, გულის
გამალეული ბავუნი ყურებში მესმის და მარ-
თალია, ვიცი, რომ უკვე აღარ ვარ ირეალურ-
ში, აღარც ის უსუსური, დაუცველი, მაგრამ მა-

ინც მკლავს და მტანჯავს იქ – სიბმარეულში იმ
სიცხადით განცდილი და რა ვქნა...

მასსოვს, ერთხელ ერთი ამბავი აგორდა ერთ
ცნობილ ადამიანზე, რომელიც წლების შემდეგ
გამოვიდა თერთი და საჯაროდ ისაუბრა ოჯახურ
ძალადობაზე (აქაც მეუღლის მხრიდან). მაშინ
მევენი ვიცხადდა, ამდენი წლის მერე რაღა დრო
იყო ამის მოსაყოლოდ, მათი ურთიერთობის
ისტორიას... ზუსტად არ ვიცი მე, მაგრამ ჩემს
საკუთარს კი ვიტყვი: – დროს არ მიაქვს ის ტვი-
ვილი! ის შენმა მუდამ, ვიდრე არსებობ, ვიდ-
რე ცოცხალი ხარ... უბრალოდ ილექება შიგ-
ნით... და დროდადრო გახსენებს თავს... აი,
სიბმარს ხომ მაინც ვერ გაეცქვი... 13 წელი
გავიდა განქორწინების შემდეგ და... არ ყოფილა
საკმაღისი იმ ყველაფრის დასაფიქრებლად... კი-
დევ გავა აღმათ 13 ან მეტიც... სადამდეც მი-
წერია სიცოცხლე და... ეს სულ ჩემში იქნება...
ვიდრე მასსოვრობა აქვს გონს...

და უნდა მივეზრუნე სიბმარს, რატომაც და-
იწყე და საიდანაჲ დაიწყე...

გამოგვეხაურეთ!
– დამე... მოგვდევს მე და ჩემ შვილს მა-
მამისი... გააფთხებული... გაავებული... გამხე-
ცებული... ღამეა მზელი... ბავშვი პატარაა და
ხელი მაქვს ჩაქიდული... ვერ მორბის ისე... მი-
ვართვე... ხელს საშინლად ვუჭერ და თრთის...
მაგრამ იმდენად დიდა გაქცევისა და თავის დალ-
წევის სურვილი მისცან, რომ... როგორღაც მომ-
ყვება თავისი პატარა ფეხებით... ავრბივართ ჩვენი
მომღენო ბინის საფეხურებზე (შვილსართული-
ანია) – თითქმის გვეწევა, გვესმის ღრიალი და
არაადამიანური ხმა, რომლის გაგონებაც ასე
ატანს გულ-გვამში... აი, სახურავსაც ავადწიეთ,
გადავდებოთ და მეორე სადარბაზოს მხრიდან
ახლა თავვე ვეშვები საფეხურებზე... ბავშვი
იცემა, ვაყენებ და ისევ მივკრივართ... ასე
გავრძელდა მომდევნო ბინებშიც... ბოლოს სა-

ხანძროს (მეზობლადაა ცხადში) ეზოში შევრ-
ბივართ და... ორ მესხანდრეს ვთხოვ, რომ დაგ-
ვმალოს... შევეყვართ პატარა ოთახში, რომე-
ლიც სამორიგეოცაა და მოსასვენებელიც და...
ერთი საწოლის ქვეშ ბავშვს ვტენი, მეორეში მე
ვძვრები... ვცხადებ... ცოტა ხანში ისმის მისი
გაცოფებული ხმა, გადიან და ეუბნებიან, რომ
აქ არავინ არის... არ უჯერებს და შემორბის...
ვხედავ მის ფეხებს, როგორ უახლოვდება ჩემ
საწოლს და... არ ვიცი, რა მომდის, შიშისაგან
ეს-ესაა უნდა დავკარგო გონება... თუმცა დე-
დობრივად გრძნობა მაინც აღმატებულია შიშვეც
კი, და თუ რამეა, ბავშვი უნდა დავიცვა, რო-
გორც შევძლებ ან სადამდეც შევძლებ...

კიდევ ერთი-ორი ნაბიჯი და ისე ხმაბაღლა
ვსუნტყავ, ეს-ესაა გაივებს, გვიბოვის და... გა-
მეღვიძა! ოფლი ვიწურებ... გული ლამის ამო-
მივარდეს... ვწერ ახლა ამხელა ტექსტს და ისევ
ის მდგომარეობა მაქვს შინაგანად, ისეთივე
სიმძაფრითა და სიცხადით... თუმცა, ეს სიბმა-
რი მხოლოდ ერთი ნაგლეჯია იმ უზარმაზარი,
ვევბერთელა განცდილებიდან – ერთი პაწაწინ-
ტელა ნაგლეჯი მხოლოდ...

უამრავი ახლომელი წაიკითხავს ახლა ამ
წერილს, ვინც შემსწრე იყო ჩვენი ცხოვრების
ისტორიიდან... ისეთებიც, ვისაც თუ არ უნახავს,
გავგებული მაინც აქვს...

არ ვიცი, რა ძალამ მომცა ახლა ამის გამ-
ბეღობა, რომ ეს ყველაფერი დამეწერა... ეს
მხოლოდ ერთ-ერთი მორიგი სიბმარია წლების
წინ განცდილ-გადატანილიდან და რამდენი ასეთი
ტკივილიანი დღე მახსოვს. ცხადია, 13 წლის თა-
ნაცხოვრების განმავლობაში... ან რამდენი სიბ-
მარია ამ 13 წლის მანძილზე... უუჰ!!

ყოველ საკუთარ თავთან მართო დარჩენისას
რომ უკუვადებ იმ მოგონებებს და სხვა რამე-
ზე გადავყავს თქვენს გორგალი, სიბმარად ამას
ხომ ვერ ახერხებ... იბრძოლეთ, ქალბატონე-
ბო!!! მეუღლებო!!! დღეებო!!! შვილებო!!! ევ თქვე-
ნი სიცოცხლე – ერთი სიცოცხლე და ასეთი ხან-
მოკლე. ნუ შეგეუბნებთ ძალადობას (არანაირ
ძალადობას!!!)

მოიბოროთე გამოუსადეგარი ფიქრები, რომ
„ბავშვს მამა უნდა!“ – ბავშვს ჯანსაღი ატმოს-
ფერო უნდა ოჯახში!!! თორემ საკუთრივ ვიცი,
რომ რაც მეტს ვაჩუქებ მით და დაითმენთ, მით
მეტად გაფართოვდება შემდგომ მოგონებებად
ქვეული საზარელი, სატულელი გორგალი და...
ყოველ სიბმარად ან უბრალო გახსენებლად ქვეშ
დაგიტანთ მისი სიხებად, რის გამოც გვიწევს ამ
ყველაფრის ატანა, ადამიანებო?!.. არაფრის გა-
მო! შენ არ ხარ დამნაშავე... ეს წყობაყაა დამ-
ნაშავე და მენტალობაც, თუმცა „დამნაშავეც“ ის
სიტყვა არაა, უფრო მახინჯი ალბათ, რომ ასეთ
ვითარებაში ადამიანებს სათანადოდ ვერ იცავს
და ძალიან ხშირად მესმის მსგავსი ისტორიე-
ბი ტრავმებით დამთავრებული.

აქვე იმასაც დავძენ, რომ თანდათანობით
შევეძელი და მოვიპოვე სიმშვიდე (რითიც დღეს
ვამაყობ) და არაფრისიღებებით არ დაეთმობ მას!
**წლევის შემდეგ ისევე უხეშობით კონ-
ტაქტი გემოროდა ჩვეულებრივად, აღა-
მიანრად და ცივილურად, გაშვოს პაო...
ცუდს ვერც ახლა ვუსურვებ და მან იმის
ეს. უგრალოდ... უგრალოდ ამ პარზე არ
მოგსა სინაქლავის პოზაში ყოფნის უფ-
ლება პირდაფრთხილად სიბმარა...**

ნანა კევილიშვილი.
გამეთ „ბორჯომის“ რედაქცია.

გრიგორიადისის გამოძიების საქმე დასრულდა... პროცესი 8 პერილისთვისაა გადადებული

თბილისში 7, 8, 9 მარტს გამართულ აქციებზე პოლიცი-
ელზე თავდასხმისა და ნივთის დაზიანების ფაქტებზე მრალ-
დებულ ლაზარე გრიგორიადისის საქმეზე სასამართლო პროცესი
8 პერილამდე გადაიდო. სასამართლო პროცესის გადადე-
ბის მიზეზი ლაზარე გრიგორიადისის სხლომაზე გამოუცხადებ-
ლობა გახდა.

ლაზარე გრიგორიადისმა სხლომაზე დისტანციურად ჩართ-
ვის სურვილი გა-
მოთქვა, რაც მოსა-
მართლემ არ და-
აკმაყოფილა. მო-
სამართლის გან-
ცხადებით, ეს დაშ-
ვეებულია მხოლოდ
მაშინ, თუ მრალ-
დებულს ჯანმრთე-
ლობის რამიე
პრობლემა აქვს,
რაც ამ ეტაპზე არ
ფიქსირდება. მოსა-
მართლე ლაზარე

გრიგორიადისის სხლომაზე გამოცხადებას ითხოვს. საქმესთან
დაკავშირებით მხოლოდ დასკვნითი სიტყვების წარმოთქმა დარჩა.
მხარეების მიერ ამ ეტაპის დასრულების შემდეგ, მოსამართ-
ლე განაჩენის გამოცხადებას შეძლებს.

სისხლიანი ტრაგედია ქობულეთში

ქობულეთის მუნიციპალიტეტის სოფელ ჭახათში ძმამ ძმა
დაჭრა. გამოცემის ცნობით, დაჭრას წინ ურთიერთშეპარა-
ვება უძღოდა. მამაკაცს ჭრილობები ცივი იარაღით აქვს მიყე-
ნებული. შემთხვევა ორი დღის წინ მოხდა.

თელაველი ბინათ- მპარსველები დაკავებული

შონაგან საქმეთა სამინისტროს ცნობით, კახეთში ქერ-
ლობის მრალდებით 1982 წელს დაზარალებული შ.ჯ. დაა-
კავეს.

გამოძიებით დადგინდა, რომ მრალდებულმა ქალაქ თე-
ლაავში, სხვადასხვა დროს, ოთხ ბინაში უკანონოდ შეაღ-
წია, საიდანაც ძვირფასი ნივთები და თანხა მოიპარა.
საქმეზე ჩატარებული საგამოძიებო და ოპერატიული ღო-
ნისძიებების შედეგად, პოლიციამ შ.ჯ. მრალდებულის სახით
დააკავა. სამართალდამცველების მიერ ნივთმტკიცებად ამო-
ღებულია ბინებიდან მოპარული ნივთები. დანაშაული 4-დან
7 წლამდე ვადით თავისუფლების აღკვეთას ითვალისწინებს.

ჰეი, თქვენ... „მოლაპარაკე“!

ყოველთვის ვიყავი და მომავალშიც ვიქნები რადიკალიზმის, არაკორექტული გამოხატულების, ადამიანის პიროვნული მუდამსხვედრის წინააღმდეგ! ქალიან მადლიანებს პრიმიტიული აზროვნებას, მით უმეტეს, თუ ამ პრიმიტივიზმის მაღალ ფასეულობად წარმოვიჩინოთ ცდილობა.

წინასწარ ვაცხადებ: არანაირი ურთიერთობა არ მაკავშირებს „ალტ-ინფოს“ მრმა მხარდამჭერთა მიერ შექმნილ პიროვნებებთან. თუ არ ვცდები, ერთისთვის მხოლოდ ხელი მაქვს ჩამორთმეული, მეორეს კი საერთოდ არ შევხვედრები. ამდენად, ჩემი პოზიცია მათ უპირობო მხარდაჭერად არ ჩაითვლება!

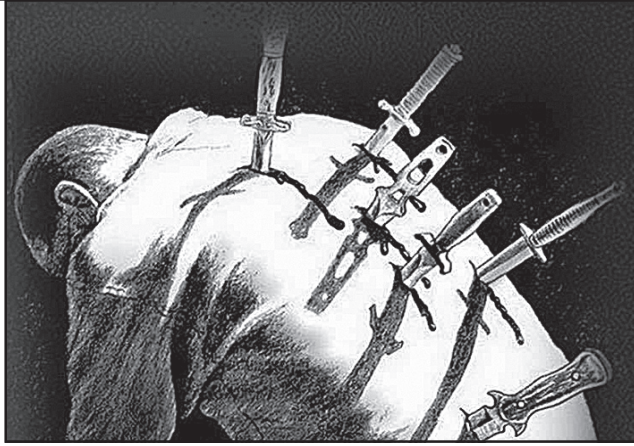
უმრალოდ ვწუხვარ, რომ ადამიანური ურთიერთობების ყველა ზღვარი გადავლახეთ და ძალიან ადვილიად შეგვიძლია გავიმეტოთ ერთმანეთი – უცერემონიოდ მივაკრათ „მოლაპარაკის“, „ვირთხის“ იარაღი და სოციალურ ქსელში ფეხის ხმას აყოლილთა თუ პრიმიტიული მოაზროვნეთა შეურაცხყოფის ობიექტად ვიქცეთ!

ასლა პირდაპირი საშუალება:
ამ რამდენიმე დღის წინ სოციალურ ქსელში გამოქვეყნდა საკმაოდ აუტირეზიული ბლოგერის, **მეჩა ვარდოსანიძის** სტატუსი, სადაც იგი მოლაპარაკე აქტად აფასებდა „ალტ-ინფოდან“ **თენგიზ ომანიძის** გადასვლას ტელეკომპანიაში „სოლიდარობა მშვიდობისთვის“.

თუ გავითვალისწინებთ იმას, რომ საზოგადოებრივი პლატფორმა „სოლიდარობა მშვიდობისთვის“ რამდენიმე თვის წინ დარეგისტრირდა პოლიტიკურ პარტიად, რომელსაც კონსერვატიული ნიშა უჭირავს, **თენგიზ ომანიძის** გადასვლა შეფასდა, როგორც კონკურენტი პარტიის ტელევიზიის მხარდაჭერა და „ალტ-ინფოს“ ლაღატი!

ამის თაობაზე საკუთარი მოსაზრება კომენტარის სახით იქვე დავაფიქსირე. რა თქმა უნდა, ჩემი განხილვებულის პოზიცია „ალტ-ინფოს“ მხარდამჭერებს არ მოეწონათ, თუმცა, ყოველთვის მივიჩნევ, რომ ჩემი პოზიცია, არის ჩემი პოზიცია! იქვე განვმარტავ, მავანთა მხრიდან ასეთი მიდგომა დათვური სამსახურის განქვევად იყო თავად „ალტ-ინფოსთვის“.

მეგონა „მოლაპარაკეთა“ განქვევება ამით ამოიწერა, თუმცა, შევცდი.

გუშინ, ამ თემაზე „ალტ-ინფოს“ აქტიური მხარდამჭერის ქ-ნ მაია დვალაძის სტატუსი გამოჩნდა: „**მადლობა ყველა ვირთხას, ვინც დროულად გაეცალა „ალტ-ინფოს“.** თხოვნა მაქვს, თუ ვიდევ ხართ ვინმე ეგეთი, დროულად წაიღეთ!“

კომენტარებით გარკვევა, რომ ამ „ვირთხა“-ში „ალტ-ინფოდან“ „სოლიდარობა მშვიდობისთვის“ ტელეკომპანიაში გადაბარებული თენგიზ ომანიძე იგულისხმებოდა. თუმცა, იგივე იარაღი მიაკერეს დავით ახვლედიანსაც, რომელიც ადრე წავიდა „ალტ-ინფოდან“ და ანა მარტო ტელეწამყვანად, არამედ, პარტია „სოლიდარობა მშვიდობისთვის“ პოლიტსაბჭოს წევრადაც მოგვევლინა.

დავიწყეთ იქიდან, რომ ადამიანი თავისუფალი საკუთარ არჩევანში – ის იქ წავა, სადაც უკეთეს პირობებს შესთავაზებენ. სხვა საკითხია, თუ იდეური თანამგზობლია, თავიდანვე იდგა პარტიის სათავეებთან და უმიზეზოდ გაიქცა სხვა პარტიაში, თან პარტიის საიდუმლოებები გააყოლა ხელს! რამდენადაც ვიცი, არც ერთ ზემოთ დასახელებულ „მოლაპარაკის“ და „ვირთხის“ შემთხვევაში ამ უკიდურესობასთან არ ვგაქვს საქმე. დანარჩენი მიზეზი უკვე საინტერესო არ არის. მავანთა ბრალდება, რომ ახვლედიანმა და ომანიძემ ფულზე „გაყიდეს“ ღირსება, საკმაოდ არაკორექტული ნათქვამია!

მე არც ერთის დამხვევად არ გამოვდგამი და არც მავანთა, უგრალოდ, ჩემთვის ყოვლად მიუღებელი უსმინებელი „მოლაპარაკის“ იარაღის მიწვევად აღაშინებთ – ასეთი მიდგომა არა მარტო ანგმავს ადამიანებს შორის ურთიერთობას, არამედ მომავალშიც აისახება ერთი სანდოცხლო ინფორმაციაზე.

გავიხსენოთ, რა დამანგრეველი შედეგი მოჰყვა „მოლაპარაკის“ იარაღების ცვენას დამოუკიდებლობადადგენილ საქართველოში, როგორ გაიხლიჩა ერი დაპირისპირებულ ჯგუფებად, რასაც დღეს ძალიან მწარედ ვიმკით!

ვიყოთ ობიექტური: **ადამიანი თავისი ზუნებით ეგონება, ის ყოველთვის იქ მიიჩნება, სადაც უკეთესად იგრძნობს თავს – გამოწვევის იდეალისტები არიან, რომლებიც არც ისე მეტად ჩვენს სინამდვილეში.**

დამოლოს: არ შეიძლება ადამიანს დაამადლო ის სიკეთე, რომელიც თავის დროზე გაუკეთე – ეს ყველაზე დამამტკიცებელია თავად ბრალმდებლისთვის.

რატომ ვამბობ ამას?!
ქ-ნ მაია დვალაძის სტატუსის კომენტარებში ხაზგასმით ეწერა, რომ **ომანიძე და ახვლედიანი უმადურები აღმოჩნდნენ.**

„ლაპარაკი ძლივს ისწავლა „ალტ-ინფოზე“, რომ მოძლიერდა, გაიქცა“.

„რაც მოსკოვში გავუშვით და „ალტ-ინფოს“ სახელით გავრავისთვის შევიტოვეთ დასმის საშუალება მივეცით, ლაპარაკულარდა“ – ეს ბრალდება კი დავით ახვლედიანის მისამართით გაუქვდა.

ჩემი ურწმუნო სტატუსის მანძილზე, რამდენიმე გაზეთის, ურწმუნოსა და საინფორმაციო სააგენტოს დამფუძნებელი და რედაქტორი ვიყავი. იმდენი ახალგაზრდა ურწმუნოსტი გამოჩნდა და დამიფრთხილება, ყველა ჩემგან წასულს ღალატი რომ დავაბრალო, მით უმეტეს, ჩემი ძალისხმევა დავამადლო, საკუთარი საქციელი არა თუ სხვას, მეც არ მომეწონება!

ასე რომ, დავიწყეთ სიტყვა „ლაპარაკი“. თუ ორი ადამიანის, თუნდაც ხუთის ან ათის, წასვლაზე დამოკიდებული „ალტ-ინფოს“ და „კონსერვატიული მოძრაობის“ მედი, ცუდად ყოფილა მათი საქმე!

ზაურ ნაჭყვიანი,
პუბლიცისტი. 22.11.2024.

უკრაინაში ომი რუსებსა „ნინდად“ გამოაცხადეს!

უკრაინის წინააღმდეგ ომი „ნინდად“ გამოაცხადეს „მსოფლიოს რუსული სახალხო პრეზის“ ყრილობაზე, რომელსაც მოსკოვის და სრულიად რუსეთის პატრიარქი პირილი ხელმძღვანელობდა.

„კრებამ“, რომელსაც ფორმალურად რუსეთის მართლმადიდებელ ეკლესიასთან კავშირი არა აქვს, თუმცა მის მუშაობაში ჩართულია მეტრიკის სასულიერო პირი, 25-ე ყრილობა 27 მარტს გამართა მოსკოვის მაცხოვრის ტაძარში. ყრილობის მიერ მიღებული განაცხადი, რომლის ადრესატი რუსეთის საკანონმდებლო და აღმასრულებელი ხელისუფლებებია, მოსკოვის საპატრიარქოს საიტზე გამოქვეყნდა.

განაცხადის პირველივე თავი ეხება უკრაინაში „სპეციალურ სამხედრო ოპერაციას“, რომელიც მოხსენიებულია „კიევის დანაშაულებრივი რეჟიმის და მის უკან მყოფი კოლექტიური დასავლეთის წინააღმდეგ რუსი ხალხის ეროვნულ-გამათავისუფლებელი ბრძოლის ახალ ეტაპად“. ნათქვამია ისიც, რომ ეს „ბრძოლა“ 2014 წლიდან მიმდინარეობს „სამხედრო-დასავლეთ რუსეთის მიწებზე“.

განაცხადის თანახმად, „სულიერ-მნიშვნელოვანი თვალსაზრისით სპეციალური სამხედრო ოპერაცია წარმოადგენს წმინდა ომს, რომელშიც რუსეთი და მისი ხალხი წმინდა რუსეთის

ერთიანი სულიერი სივრცის დაცვით ასრულებენ შემკავების მისიას და მსოფლიოს იცავენ გლობალიზმის მოწოდებისა და სატანოებში ჩაგარდნილი დასავლეთის გამარჯვებისგან“.

განაცხადის მიხედვით, „სპეციალური სამხედრო ოპერაციის“ დასრულების შემდეგ, „თანამედროვე უკრაინის მთელი ტერიტორია უნდა შევიდეს მხოლოდ რუსეთის გავლენის ზონაში“ და „სრულად უნდა გამოირიცხოს“ ამ ტერიტორიაზე „რუსოფობიური, რუსეთისა და მისი ხალხისადმი მტრული პოლიტიკური რეჟიმის არსებობა“.

განაცხადის მეორე თავში საუბარია „რუსულ სამყაროზე“ (Русский мир), როგორც „სულიერ და კულტურულ-ცივილიზაციურ ფენომენზე“, რომლის „საზღვრები არსებითად უფრო ფართოა, ვიდრე დღევანდელი რუსეთის ფედერაციის სახელმწიფო და დიდი ისტორიული რუსეთის საზღვრები“.

„მსოფლიოს რუსული სახალხო პრეზის“ თავმჯდომარე პატრიარქი პირილია. მისი მოადგილეა ულტრაპრინციპალიზმი და ნაციონალისტი მილიანდერი მიხეილ მიშკინი, უკრაინაში პრორუსი სეპარატისტების ერთ-ერთი სპონსორი და ტელეკომპანია „სპრინტის“ დამაარსებელი კონსტანტინე მალოფევი. ის დასავლეთის სახელმწიფოების მიერ საერთაშორისო ძაბვას გამოცხადებულ.

კვლევაში ეპროკალი სპეციალისტები ჩაერთნენ

სამტრადია-გრიგორიანის პირველ მონაკვეთზე, მდინარე რიონზე დაზიანებული მშენებარე ხიდის აღსადგენად, საავტომობილო გზების დეპარტამენტმა, საპროექტო კვლევებისთვის ევროპელი სპეციალისტები მოიწვია.

ქართველი, ავსტრიელი და გერმანელი ექსპერტებისგან დაკომპლექტებული საერთაშორისო ჯგუფი, ხიდის აღდგენის პროექტის შემუშავებლად, სტრუქტურულ, გეოლოგიურ, ჰიდროლოგიურ და სხვა ტიპის კვლევებს ჩაატარებს. მშენებარე ხიდის მურჯისა და მალევის ჩაგარდნის მიზეზების დასადგენად საექსპერტო კვლევა, საავტომობილო გზების დეპარტამენტის დაკვეთით, სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტის ეროვნულმა ბიურომ 2023 წლის დეკემბერში დაასრულა. მოცემულ ეტაპზე, მოწვეული ევროპელი ექსპერტები კომპლექსურ საპროექტო-საველე კვლევით სამუშაოებს ჩაატარებენ, რის საფუძველზეც შემუშავდება ხიდის აღდგენის პროექტი.

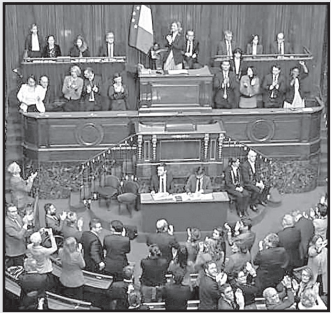

ქუთაისის აეროპორტიდან ქალაქის ცენტრამდე – კომფორტულად, 5 ლარად!

28 მარტიდან, ქუთაისის დავით აღმაშენებლის სახელობის საერთაშორისო აეროპორტიდან ქალაქის ცენტრამდე და პირიქით, მგზავრებს 3 უახლესი SHUTTLE BUS მოემსახურება.

საქართველოს აეროპორტების გაერთიანებამ ახალი, ექსპლუატაციაში არმყოფი, Euro6 ემისიის სტანდარტის ძრავის მქონე, M3 კატეგორიის ავტობუსები შეისყიდა. საქართველოს აეროპორტების გაერთიანების გენერალური დირექტორის განცხადებით, ავტობუსები შატლის ტიპის, განკუთვნილია მხოლოდ ქალაქის ცენტრამდე აეროპორტის მგზავრის გადაყვანისთვის და პირიქით.

„ქუთაისში ტურიზმის განვითარების ხელშეწყობისთვის, იმისთვის, რომ ჩვენი აეროპორტის მგზავრი მარტივად და კომფორტულად გადაადგილდეს ქალაქამდე აუცილებელი იყო მუნიციპალური ავტობუსების დანიშვნა. ტენდერში გამარჯვებულ კომპანია „ჯ-თი გრუპ“-თან გავაფორმეთ ხელშეკრულება. რის საფუძველზე, დღეიდან, ქუთაისის აეროპორტიდან ქალაქის ცენტრამდე და პირიქით, ივლის ჩვენ მიერ დანიშნული ოფიციალური შატლის ტიპის ავტობუსები. ეს არ იქნება მუნიციპალური ტრანსპორტი. იქნება კონკრეტულად აეროპორტიდან ქალაქამდე და პირიქით, განკუთვნილი ტრანსპორტი, რომელსაც აქვს შესაბამისი მზენდინგი, რომ ჩვენი აეროპორტის მგზავრებმა მარტივად იცნონ“, – განაცხადა ირაკლი ქარქაძემ.

ნება პის კანონს იღებს საფრანგეთში, ანუ მაკრონი კრემლის აგენტია?

საფრანგეთის ეროვნული ასამბლეის დეპუტატებმა მხარი დაუჭირეს ემანუელ მაკრონის პარტიის ინიციატივას, რომელიც გარე ჩარევასთან ბრძოლაში მიმართულია. ინიციატივას მხარი 171-მა დეპუტატმა დაუჭირა მხარი, წინააღმდეგი კი 25 იყო.

„სასწრაფო დღეს ჩვენს სუვერენიტეტის, დემოკრატიული და ლიბერალური ფასეულობების, ასევე ქვეყნის ინტერესების დაცვა“ – განაცხადა მაკრონის პარტიის წარმომადგენელმა, საშა ულიემ, რომელიც ამ საკითხზე მთავარი მომხსენებელი იყო.

ინიციატივა ითვალისწინებს ოთხწლიან სასამართლო პროცესს, რაც დაზარალების სამსახურებს საშუალებას მისცემს, გამოიყენონ ალგორითმული თვალთვალის ტექნიკა, რომელიც ამუშავდა მხოლოდ ტერორიზმთან ბრძოლისთვის გამოიყენება. ეს ღონისძიება თავდაპირველად მკაცრად გააკრიტიკეს მემარცხენე პარტიებმა, რომლებიც ამბობდნენ, რომ ამან შესაძლოა გავლენა იქონიოს ინდივიდუალურ თავისუფლებებზე. დოკუმენტი ასევე ითვალისწინებს უცხო აქტორის ინტერესებში მოქმედი წარმომადგენლების რეესტრის შექმნას, რომელსაც „საზოგადოებრივი ცხოვრების გამჭვირვალობის უმაღლესი ორგანო“ გააკრიტიკებდა. რეესტრში მოხვდებიან ლობისტები, კომუნიკატორები და თანხების შემგროვებლები, რომლებიც მთავრობების, სახელმწიფო კომპანიებისა და უცხოური პოლიტიკური პარტიების სახელით მოქმედებენ.

„სახელმწიფო საზღვრის დარღვევა ნიშნავს განადგურებას!“

ლუკაშენკომ მეგობელ ქვეყნებთან საზღვარზე „შესაძლო პროვოკაციებზე“ მკაცრი რეაგირების მრძანება გასცა და განაცხადა, რომ საზღვრის ყველა დამარღვევი უნდა განადგურდეს.

როდ ვიტყვი: ნებისმიერი პროვოკაცია იარაღის საშუალებით უნდა აღიკვეთოს. მათთან ხუმრობას არ აქვს. სახელმწიფო საზღვრის დარღვევა ნიშნავს განადგურებას – განაცხადა ბელარუსის პრეზიდენტმა. ლუკაშენკო ომშიანის რაიონში იყოფებოდა და ტერიტორიის ის მონაკვეთი დაათვალიერა, სადაც სამხედრო ნაწილების საბრძოლო მზადყოფნის შესამოწმებლად ღონისძიებები მიმდინარეობს.

მართალია, ანუ ალ-მადრიდი, რომლის მას არააზი უნდა იყოს, ჩრდილო-დასავლეთ აფრიკის ტერიტორიაზე მდებარე ხუთი სახელმწიფოდან, ერთ-ერთია. დასავლეთიდან მას, ატლანტის ოკეანე, ხოლო ჩრდილოეთიდან, ხმელთაშუა ზღვა ესაზღვრება. მართლაც უძველეს მიწაზე, ისევე, როგორც ჩრდილოეთ აფრიკის სხვა ქვეყნებში, უსხოვარი დროიდან ცხოვრობს მრავალი ტომის ხალხი. მეგობელ საუკუნიდან, ჩრდილოეთი აფრიკა არამეგობა დაიკავეს. სწორედ მაშინ მოხდა მერმელების არამეგობან ასიმილაცია. მე-11-12 საუკუნეებში, მართალია, მერმეულ-მუსლიმური სექტის, ალ-მონავიდების და მერმეულ-ესპანური დინასტიის, ალ-მონავიდების ერთობლივ იმპერიას წარმოადგენდა, რომელსაც, ეგვიპტის გარდა, მთელი ჩრდილოეთი აფრიკა და, თითქმის მთელი პორტუგალია და ესპანეთი ეკავა. იმ დროს, ევროპაში, მაგრიტანული კულტურა გავრცელდა.

1666 წლიდან დღემდე, მართლაც სულთანატს ალა-უიტების დინასტია მართავს. დინასტიის გვარი, წინასწარმეტყველ მუჰამედის ბიძაშვილის, სიდისა და მეგვიდრის, ალი-იმნ-ამუ-ტალიბიდან მოდის. მე-17-19 საუკუნეებში, მართალია მეგვიდრის ქვეყნად ითვლებოდა, რადგან სანაპირო ქალაქებს მეგვიდრეები მართავდნენ. 1911 წლის საიდუმლო გარიგებით, საფრანგეთმა და ესპანეთმა მართალია გაიყვეს. საფრანგეთის 44-წლიანი ოკუპაციისგან მართალია თავი 1956 წელს იხსნა, დამოუკიდებლობა მოიპოვა და მას მართლის სამეფო დაერქვა. დღევანდელი მართალია, სადაც 37 მილიონი ადამიანი ცხოვრობს, დუალისტური მონარქიაა, ანუ კონსტიტუციური მონარქიის შიგნით, პირველი პირი მონარქია.

1999 წლიდან, მართალია მისი 60 წლის მეფე, მუჰამედ-მეფექს-მენ-ალ-ჰასანი მართავს. ფორმის ინფორმაციით, იგი აფრიკის ყველაზე მდიდარი და მსოფლიოს ერთ-ერთი უმდიდრესი მონარქიაა, რომლის ქონება 8-მილიარდ დოლარადაა შეფასებული. მუჰამედ-მეფექს რამათში, მართალია მეფის, ჰასან-მეორის ოჯახში დაიბადა. ერთი ძმა და ორი და ჰყავს. როგორც ყველაზე უფროსს მათ შორის, მას მემკვიდრედ ამზადებდნენ ტახტზე ასასვლელად, აძლევდნენ რა შესაბამის რელიგიურ

გაიხანით 37-მილიონიანი სამეფო ალ-მადრიდი

და პოლიტიკურ განათლებას. თხილწისა, სამეფო კარის ყურანის სკოლაში შეიყვანეს. ასწავლიდნენ ფრანგულ, ინგლისურ და ესპანურ ენებს. მომავალმა მონარქმა, ჯერ რამათის სამეფო კოლეჯი, შემდეგ კი, რამათის უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტი დაამთავრა.

სტაჟირება მთავარი ევროკომისიის ადმინისტრაციულ სამსახურში, ბრიუსელში გაიარა. 1993 წელს, ნიცას უნივერსიტეტის სამართლის დოქტორის ხარისხი მოიპოვა. ევროპაში ყოფნისას, პუბლიკის ცხოვრების წესით ტუბოზის გამო, მას მამასთან ურთიერთობა დაეძაბა. მუჰამედს დამის კლუბებსა და სამორინებებში დროის ტარება უყვარდა. მონარქმა-მამამ უფლისწულს სამშობლოში დაბრუნება მოსთხოვა და ქვეყნის შეიარაღებული ძალების გენერალური შტაბისა და შესაბამისი სამსახურების კოორდინატორად დანიშნა. მალე, გენერლის წოდებაც მიიღო. მამის თხოვნის მიუხედავად, სამშობლოში დაბრუნებული უფლისწული მაინც არჩიენ ცხოვრებას ეწეოდა. მეგობრებს დედაქალაქის ცნობილ ღამის კლუბ „ამნეზიაში“ მას-პინდლობდა ხოლმე, სადაც საიდუმლო გვირაბის გავლით მიდიოდა. 1999 წელს, 70-წლის ასაკში, გულის უკმარისობით, მართალია მეფე, ჰასან-მეორე გარდაიცვალა. იმავე დღეს, ტახტზე მუჰამედ-მეფექს-მენ-

ალ-ჰასანი ავიდა, რომელმაც მამისეული ევროპიკური ლიბერალიზაციისა და ამერიკასთან დაახლოვების პოლიტიკა განაგრძო, მაგრამ, მამისგან განსხვავებით, ქვეყნის დემოკრატიზაციის გზას დაადგა. მუჰამედის, როგორც დასავლეთში განსწავლული არამი სუვერენის, პირველი მრძანება ქვეყნის ყველა პოლიტიკაში ანისტია იყო. მთავრობას ოპოზიციის თვალთვალის აუკრძალა და ახალი საოჯახო კოდექსი დააუბანა, რომლის მიხედვით, მართალია ქალბატონი, კორწინება-განქორწინებისა და მავშვებ მზრუნველობის საკითხებში ახალი უფლებები და გარანტიები მიიღეს.

2011 წელს, სხვა არამული ქვეყნების მსგავსად, ხელისუფლების წინააღმდეგ საპროტესტო ტალღა მართალია აგორდა, რომელიც ისტორიაში არამული გამაფხულის სახელით შევიდა. მართალია მოსახლეობა მეტ დემოკრატიზაციასა და მეფის უფლებების შეკვეცას ითხოვდა. ყოყმანის შემდეგ, მეფე რეფერენდუმის ჩატარებას დაჰპირდა. ხალხის 98-მა პროცენტმა ხმა დემოკრატიზაციის მისცა. ამერიიდან, მთავრობასა და პარლამენტს მეტი უფლებები მიეცა. მეფე და მისი ოჯახი აღარ ითვლება მიუწვდომელ სიწმინდედ, თუმცა, ძალაში რჩება მისი ხელშეუხებლობა. მონარქს პარლამენტის დათხოვ-

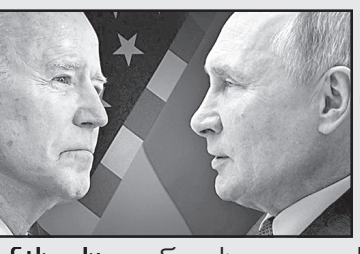
გაიღებო აპტიონს ყანაბი კილაპ პრისეპ უნოდა

„იცი, რამდენი მილიარდენია ამერიკაში? ათასი. იცი, საშუალოდ რამდენს იხდიან ფედერალურ გადასახადებს? 8.2 პროცენტს. ვისაც მილიარდენებთან ვაჭრობა სურს, მათი სავალდახლო განაკვეთი? გამოიყვანო? ისინი რომ 25 პროცენტს იხდიდნენ – ეს ნამდვილად არაა ძალიან მაღალი განაკვეთი – იცი, ეს რას მოგვცემდა? 400 მილიარდ დოლარს მოიზიდვდა მომდევნო 10 წლის განმავლობაში.“

წარმოიდგინეთ, რისი გაკეთება შეგვიძლია ამით. ჩვენ შეგვიძლია, ფუნდამენტურად შევამცინოთ ფედერალური დეფიციტი; შეგვიძლია შინამშობლის უზრუნველყოფა; თანმიმდევრულად მეტის გაკეთებას შევძლებდით, მათ შორის საბოლოოდ შევძლებდით უკრაინის დასაცავს ყანაბი პუტინისგან“, – განაცხადა ჯო ბაიდენმა.

უნგრეთში ორგანიზაციის გადარღვევა იტოვებს

26 მარტს უნგრეთის დედაქალაქში ათასობით ადამიანი ქვეყნის პრეზიდენტის ვიქტორ ორბანისა და მთავარი პროკურორის გადადგომის მოთხოვნით მას შემდეგ გამოვიდა,

რაც მთავრობის ყოფილმა წევრმა ორბანის უფროსი თანამშემე კორუფციის საქმეში ჩარევაში დაადანაშაულა. მანამდე, პიტერ მაგია-არმა ფარული ჩანაწერი გამოაქვეყნა, რომელშიც იგი ყოფილ ცოლსა და უნგრეთის ყოფილ იუსტიციის მინისტრს, იუდიტ ვარგას ესაუბრება. ჩანაწერში ვარგა ორბანის შტაბის უფროსის თანამშემეების მიერ კორუფციის საქმეში ჩარევის მოტივების შესახებ მცდელობას აღწერს.

პიტერ მაგია-არმა, რომელიც ორბანის დასაბრუნებლად ახალი პარტიის შექმნას გეგმავს, ჩანაწერი საკუთარ Facebook გვერდზე გამოაქვეყნა. მასში ვარგა ამბობს, რომ ორბანის კაბინეტის მინისტრმა ანტალ როგანმა პროკურორებს შესთავაზა, თუ რომელი დოკუმენტები უნდა ჩამოიღოთ უკრაინის საქმეში. ჩანაწერის გავრცელების შემდეგ პროკურატურაში განაცხადეს, რომ „პროკურატურის დოკუმენტებში ჩარევა ან მათი გადადგურება ფიზიკურად და ლეგალურად შეუძლებელია“.

რუსეთთან თანამშრომლობას 143 ლაბორირი კომპანია აპრძელებს

140-ზე მეტი ლაბორირი საწარმო რუსეთის ფედერაციასთან თანამშრომლობას აპრძელებს და თავის პროდუქციას კვლავ სტაბილურად რუსულ ბაზარს. ამ საწარმოების საქონლის რუსეთში ექსპორტი გასულ წელს, 2022 წელთან შედარებით, მხოლოდ 2%-ით შემცირდა.

306 არიან ეს კომპანიები და აპირებენ თუ არა რუსეთთან ურთიერთობის განწყობას?

ლატვიის ეკონომიკის სამინისტროს ვებ-გვერდზე რუსეთსა და ბელარუსში პროდუქციის ექსპორტიორი კომპანიების სახელები დღემდე ხელმისაწვდომია. ბოლო გამოქვეყნების შემდეგ, სია უფრო მოკლე გახდა. თუ 2022 წლის დეკემბერში სიაში 350-მდე საწარმო იყო, გასულ კვირას მომხდარი განახლების შემდეგ, მასში 143 საწარმო რჩება, რომლებიც, ძირითადად, საკვების, ტანსაცმლის, მედიკამენტებისა და ავტონაწილების მწარმოებლები არიან. სიაში შემავალი კომპანიების საკმაოდ დიდი ნაწილი (50) ლოჯისტიკით არის დაკავებული. 26 კომპანია აწარმოებს ან ყიდის ლითონის გადამამუშავებელ აღჭურვილობას, კონდიციონერებს.

ნაც აეკრძალა. პარლამენტის გამგემა მხოლოდ საკონსტიტუციო სა-სამართლოს მხარდაჭერით არის შესაძლებელი. ახალი კანონის მიხედვით, მეფეს, მთავრობის მეთაურად, მხოლოდ საპარლამენტო არჩევნებში გამარჯვებულის დანიშვნა შეუძლია. მართალია ოფიციალურ ენად მერმეული გამოცხადდა.

2013 წელს, მართალია მეფე სკანდალში გაეხვა, რამაც მოსახლეობის საპროტესტო ტალღა გამოიწვია. ესპანეთის საამბოლად, მან დამნაშავე ესპანელ მოქალაქეთა ანისტია გამოაცხადა, რომელიც ცნობილ პედიფილ, დანიელ გალვანსაც შეეხო. პროტესტის შედეგად, მუჰამედ-მეფექსმ გალვანის ანისტიამ უარი თქვა, მაგრამ გალვანმა ესპანეთში გაასწრო. მართალია მეფის თხოვნით, ესპანეთის მართლმსაჯულებამ ისევ დააპატიმრა გალვანი.

საკანონო პოლიტიკაში მუჰამედი ამერიკის სტრატეგიული მოკავშირეა. 2004 წელს, ამერიკამ მართალია არა ნატოს წევრ მოკავშირეთა სიაში შეიყვანა. მუჰამედის მეფობის ხანაში, მართალია ისრაელს დაუახლოვდა და, მოლოდინს, მთლიანად აღადგინა დიპლომატიური ურთიერთობა ისრაელთან.

მუჰამედის მეფობის დროს, დასავლეთ საჰაერო სტატუსზე დავის გამო, ალჟირთან კონფლიქტი გამწვავდა. შეგახსენებთ, დასავლეთი საჰაერო ტერიტორია ჩრდილო-დასავლეთ აფრიკაში, რომლის სამართლებრივი სტატუსი და სუვერენელობის საკითხი, ჯერ კიდევ, განხილვის საგანია. ეს ნახევარმთლიონიანი ტერიტორია მართალია სამხრეთით მდებარეობს, რომელიც, წინააღმდეგ, ესპანეთის კოლონია იყო. მოლოდინს, მართალია გადაეცა, მაგრამ ალჟირის მთავრობის წაქეზებით, მოსახლეობამ მართალია მთავრობა განდევნა. მეფე მუჰამედი განქორწინებულია. მისი ყოფილი მეუღლე და მისი ორი შვილის დედა, ლაილა სალმა-მენანი, ცნობილი მერმეული ოჯახის პრინცესაა. მეფის მეგვიდრეებში მისი შვილები, პრინცი მულაი-ჰასანი და პრინცესა ლალა-ხადიჯა არიან. როგორც მამამისს, მეფემუჰამედსაც, გულის უკმარისობა აწუხებს. მას უკვე ორჯერ დასჭირდა კარდიო-ქირურგიული ოპერაცია.

ნუზარ ბ. რუსაძი POSTV

606 მიღვეს აკადემიკოს რისმაგ გორდუნიანის შესანიშნავი ნაშრომი – „გორდუნიანი ცივილიზაცია“, რომელიც, არ ვიცი, უკვე მერამდენედ მაქვს გადაკითხული და მისი ყოველი წაკითხვისას არ შეიძლება, გულს არ აღვლევი ამ წიგნის ყოველი სტრიქონი, განსაკუთრებით კი ის, რომელიც ამ ცივილიზაციაში ქართველური მოღვაწის ხალხის როლსა და მნიშვნელობას ეხება. ესაა ოქროს ნამსახურები ჩვენი წარსული ისტორიისა და მათი მრწამსი ანაზღაურება არა მხოლოდ ფასეულია, როგორც ოქრო, არამედ ისაა წყარო სინათლისა, რომელიც მსოფლიო ცივილიზაციის გადარჩევას გვიშუქებს.

ურთიერთობა წინარეგონებულ და შემდეგ გერმანულ კულტურასთან, ესაა საკუთარი შემადგენლობის პროექცია, ესაა ლტოლვა და სურვილი იმყოფებოდნენ წრეში, რომელიც შექმნილი იყო მსოფლიოს ცივილიზაციისა. აქ დგომას მხოლოდ სურვილი არ შეუძლია... „ყველაფერი მხოლოდ საქმეაო“ აკი ამბობს მოქცეული და ჩვენი წინაპრებიც, საქმითა თუ სიტყვით, მიიღობდნენ, რათა დაეკვიდრებოდნენ ამ წრეში. დამკვიდრების ეს ხანგრძლივი პროცესი ურთულეს პრობლემებთან იყო დაკავშირებული, რომლის კლასიკურ მაგალითს წარმოადგენს გიორგი მთაწმინდელის დაპირისპირება ანტიოქიის პატრიარქთან. ის, რომ ვინმე გაგიღებს ამ შემოსაზღვრული წრის კარებს და გულით მიგიღებს, ფუჭი ოცნებაა და სხვა არაფერი. გრიგოლ მაკაბრიანის დანაშაულები, რომ პეტრიწონის მონასტერში არ შემოეშვათ გერმანები, იმ მოტივით, რომ „არაინა ბუნებით მიღებულნი და ანგაპარნი...“ ესაა ერთი მხარე ამ ურთიერთობისა, მაგრამ აქვე წარმოდგენილია მისივე თეზა ამ ურთიერთობის აუცილებლობისა: „ნებით ღმრთისაითა ჭეშმარიტისა მართლმადიდებლობისა მათისა მიმდგომნი ვართ და აღმსარებელნი და მოწაფენი მათნი“. გერმანული შემოქმედებით გენის გვერდით დგომა, მათთან მყოფობა და მოწაფეობა ეს უნდა იქნებოდა იყო ჩვენი და ესაა ინტერესი, რომელიც შეუძლებელია, არ აღვლევი დღეს, როგორც მეცნიერს, ასევე ჩვენი ისტორიით დაინტერესებულ ნებისმიერ ადამიანს.

სწორედ ამ განხილვის საგანში, ამ დღევანდელ, ბატონი ვალერი ასათიანისა და სარგის მთაწმინდის მიხედვით ბატონი რისმაგ გორდუნიანისა და მისი ყოველი ანაზღაურება ქალბატონი ეკატერინე კომპანისიანის გააღვივებული ნაშრომი – „ეპიტაფიკონი – ანტიკური სამყაროს ტრიტაგონისტიკა“.

როგორც ნაშრომის შესავალშია ნათქვამი – „ესაა ერთგვარი გაგრძელება ანტიკური ცივილიზაციების იმ სერიისა, რომლის პირველი სამი ტომი გერმანულ ცივილიზაციას მიეძღვნა“. ვჩქარებ აღვნიშნო – საზოგადოება კარგად იცნობს ამ ნაშრომებს და გადაუჭარბებულად შეიძლება ითქვას, რომ ბატონმა რისმაგმა მის მიერ გაწეული შრომით, დიდი წვლილი დასდო გერმანულ კულტურის წარმოშობის და განვითარების ისტორიის კვლევის საქმეს. საგანგებო ცხადია, რომ ქართველ მკითხველს, გერმანული კულტურის ერთიანი კონსპიკსისა და მისი მნიშვნელობის შესახებ, ასეთი სრულყოფილი და ახალი მეცნიერული მიღწევებით გამდიდრებული ნაშრომები აქამდე არ ჰქონია.

რაც შეეხება ეტრუსკებსა და მათ ქვეყანას ეტრუსკიას, რომლისაც ეს ნაშრომი ეხება, მართალია ეთნიკური ნათესაობა არ აკავშირებდათ გერმანებთან და ისინი იტალიის ტერიტორიაზე მხოლოდ ძვ. წ. X-IX საუკუნეებში ჩანან მოსულნი, სამაგიეროდ ეტრუსკთა იდენტობის ჩამოყალიბებაში დიდი როლი ითამაშა გერმანულმა გარემომ და „გერმანულ სამყაროსთან ინტენსიური კონტაქტების დაწყებამ ბიძგი მისცა მათ კულტურულ აღმავლობას“. ეტრუსკები აქტიურად ჩაეწივნენ გერმანულ კულტურულ გარემოში, მათთან გადმოიღეს დამწერლობა, კარგად შეითვისეს საზღვაოსნო საქმიანობა, განავითარეს საქალაქო ცხოვრება და მხარი გაუჭირეს გერმანულ კულტურას, თუმცა, არასდროს დაუკარგავთ თავიანთი ინდივიდუალობა და როგორც კულტურისათვის ხალხმა თავისი წვლილი შეიტანა მედიტერანული ცივილიზაციის განვითარებაში. საკულისხმოა ისიც, რომ ეტრუსკებმა დიდი როლი ითამაშეს რომის სახელმწიფოს ჩამოყალიბებაში, რომლის სამი უკანასკნელი მეფე ეტრუსკული წარმომავლობისა იყო. ეტრუსკის პოლიტიკურმა და ეკონომიკურმა აღმავლობამ თავის მწვერვალს VI საუკუნეში მიაღწია, თუმცა V საუკუნისათვის მისი ძლიერება შეირყა, რომის პერმანენტული შემოტევის შედეგად ძვ. წ. 90-88 წლებში საბოლოოდ დამარცხდა და დაექვემდებარა რომულ სამოქალაქო სამარ-

რისმაგ გორდუნიანის ოქროს ნამსახურები

„ეტრუსკები – ანტიკური სამყაროს ტრიტაგონისტიკა“

თალს. ეტრუსკების ცივილიზაციამ ათ საუკუნეზე ცოტა მეტი მოიცვა, მერე დატოვეს ისტორიის ასპარეზი და მათი ეთნიკური ერთობა განილია რომაელი ხალხისა და იტალიკურ ტომების ერთობაში.

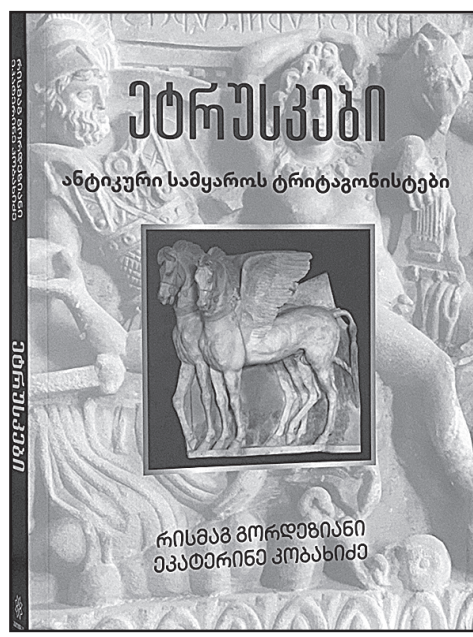
ეტრუსკების წარმოშობის შესახებ არსებობს რამდენიმე მოსაზრება. ამათგან გაცილებით მეტ ნდობას იმსახურებს პეროდოტეს ცნობა, რომელიც მათ ძირებს მცირე აზიის უკავშირებს. ზოგადად მიღებული შეხედულების თანახმად კი ეტრუსკულ ეთნოსში რამდენიმე კომპონენტის შეიძლება არსებობდეს და ამ კომპონენტში იგულისხმება მათი კავკასიური ძირებიც, რომლის შესახებ ერთ-ერთმა პირველმა თავისი მოსაზრება გამოთქვა ცნობილმა დანიელმა მეცნიერმა ვ. თომსენმა. ამ ეტაპზე არსებული არქეოლოგიურ მონაცემებზე დაყრდნობით მეცნიერებისაგან გამოთქმულია ვარაუდი, რომ ეტრუსკების ეთნოგენეზის ჩამოყალიბებაში, ძვ.წ II ათასწლეულში, მცირე აზიიდან მიგრირებულ ტალასთან ერთად ამ პროცესში მონაწილეობდნენ შავიზღვისპირეთიდან წამოსული ემიგრანტები.

როგორც ცნობილია, ენობრივი მონაცემები არის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი სფერო სადაც შემოინახულია არქაიკის ყველაზე ნათელი ფაქტები. ამიტომ, განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს ცნობილია მეცნიერის ჯონ ფურნიეს აზრი იმასთან დაკავშირებით, რომ „ეტრუსკული ენა მსგავსად პელაგურისა, არსებითი მართლებას აგლენს ქართველურთან“. ამ მოსაზრებამ თავისი გაშლა და გაფართოება შოვა რისმაგ გორდუნიანის ისეთ მნიშვნელოვან ნაშრომებში როგორც: „ეტრუსკული და ქართველური“, „მედიტერანული და ქართველური“, „წინარე-გერმანული და ქართველური“.

ვითყვი, რომ ახალი ნაშრომი „ეტრუსკები – ანტიკური სამყაროს ტრიტაგონისტიკა“ ფაქტობრივად გაგრძელებაა ამ კვლევებისა და წარმოდგენს უაღრესად წარმატებულ შედეგობას საფუძველი გაუმარტოს წინარექართველური სუბსტრატის არსებობას ევროპული ცივილიზაციის შესაძირკვლელა წიაღში. მე არ გახლავართ ენათმეცნიერი და არ გავკადნიერდები, რაიმე შეფასება მივცე ამ ნაშრომში მოტანილი ენათმეცნიერული მონაცემებს, თუმცა, სიამოვნებით ვიცი, რომ მკითხველს მივაწოდო რამდენიმე ძირითადი დასკვნა ბატონი რისმაგ გორდუნიანის ნაკვლევების, რომელიც ამ მოსაზრებებს ასაბუთებს: მეცნიერის აზრით: 1. „კავკასიური, უპირატესად ქართველური ტომების ერთი ნაწილი მიგრაციის შედეგად ძვ. წ. III-II ათასწლეულთა მიჯნაზე ეგვიდა ანატოლიის რეგიონში ეგეოსური სუბტ-

რატის ბაზაზე უნდა წარმოქმნილიყო მიწისურ-დასავლეთანატოლიურ-პელაგურ ენათა ქართველურის მონათესავე ჯგუფი“. 2. „ეტრუსკების ქართველურთან მიმართებას აქვს სისტემური ხასიათი და იგი ენათა შეიპირისპირების ყველა დონეზე ვლინდება“. 3. „ყველა ქართველურ-პელაგურ-ეტრუსკულ ლექსიკურ შეხვედრაში ამოსავალი ქართული ფუძე ჩანს, რადგან იგი აღდგება საერთოქართველური ან ქართულ-ზანური ურთიერთობის დონეზე“. ყველა ეს წინადადება და მათში გატარებული აზრი ყურადღებას იქონიერებს ეტრუსკულ ტომობითა და მოთმინებით (რაც დამახასიათებელია ბატონი რისმაგის ყველა ნაშრომისათვის) განხილულ ენათმეცნიერულ კვლევას და ნაშრომში მოტანილია აუზრავი ლექსიკური მასალა ამ შეხედულებათა დასასაბუთებლად.

როგორც წიგნის შესავალშია ნათქვამი ნაშრომის ის ნაწილი, რომელიც ეხება ეტრუსკ-

თა მითოლოგიურ წარმოდგენებს, მათ რელიგიას და სოციალურ ყოფის ამსახველ პერიპეტებს, ეკუთვნის პროფესორ ეკატერინე კომპანისიანის ნაშრომი „ეტრუსკები – ანტიკური სამყაროს ტრიტაგონისტიკა“. ნაშრომი ეთნოლოგიისა და ენათმეცნიერების უაღრესად საინტერესოა, რადგან მიმართულია, რომ ადამიანთა ყოფაში დაფარული ელემენტების, ანუ ცხოვრების არააპურა მოდელის წარმოჩენის გარეშე, ვერ შევძლებთ მივიღოთ სრული სურათი გარდასული ყოფის შესახებ. ამ შემთხვევაში მითოლოგია და რელიგია, როგორც უფრო ღრმა სფერო ადამიანთა შემოქმედებისა, არ მაქვს მდებარეობაში, მე ვამხვილებ ყურადღებას ადამიანების ქცევასა და ხასიათზე, მის ისეთ მისწრაფებებზე, როგორცაა ტრადიციის შიგთავსი, მერე – გართობა, სიყვარული, სევდა, ერთგულება, განა ყველაფერი ეს არ გვანახა პომპეის გათხრების დაკონსერვებული ყოფის გამოჩვენებაში?.. ადამიანი ყოველთვის ადამიანი იყო და მასში ადამიანური ენემები არ მოუტანია თანამედროვე ცივილიზაციის, როგორც ეს ზოგიერთებს მი-აჩნიათ. ამ თვალსაზრისიდან გამომდინარე, მსურს ყურადღება გაავამახვილო ნაშრომში მოტანილი ისეთ დეტალებზე, რომელიც გარკვეულწილად შეუწყობდა ხელს მედიტერანულ კულტურაში ქართველური მოღვაწის ხალხთა მონაწილეობის მნიშვნელოვან პირობებს.

პირველად შევეხები ქალთა თემს, რომელიც საკმაო ნათლადაა წარმოდგენილი ნაშრომში. ირკვევა, რომ ქალთა ემანსიპაციის მხრივ ეტრუსკიანში პრობლემა საერთოდ არ მდებარეობდა და ქალის უფლება თითქმის აღმატებული კი ყოფილა კაცისაზე. სხვათაშორის, ძველ ისტორიკოსთა ნაწილი ეტრუსკი ქალების გადაჭარბებულ ქცევებზე მითითებენ თუმცა, როგორც ირკვევა, ამ ისტორიკოსებს კრძო მიზნები ამორავებდათ და მათი გადაჭარბებანი ამ მიზნითაა გამოწვეული. ფაქტი კი ისაა, რომ ეტრუსკი ქალები არიან „ძლიერ ლამაზნი“, რაც უნისონში მოდის ქართველ ქალთა ცნობილ სილამაზესთან, ისინი ყოველმხრივ „თავისუფალნი“ არიან და აქტიურად ებმებიან პოლიტიკურ ცხოვრებაშიც კი, ესწრებიან და მონაწილეობენ გართობა-თამაშობებში და მიუხედავად იმისა, რომ ეტრუსკი მამაკაცები ოჯახში

პირველები იყვნენ, ისინი დიდ ანგარიშს უწყენდნენ ქალის სიტყვას. ქართული საოჯახო ყოფის შემსწავლელ ეთნოგრაფიულ ნაშრომში უაღრესად ნათლადაა წარმოჩენილი ქალის უფლება-მდგომარეობა და იგი ხასიათდება ქალის პიროვნული თავისუფლების თითქმის ისეთივე ფორმით, როგორც ამას ეტრუსკის საზოგადოებაში ვხედავთ.

ამ პარალელის გასაძლიერებლად მოვიტანო რიგ სისკვდილოდ შემოული მომედართა შორის ქართველი ქალისაგან მანდილოს ჩაგდებას და მისი უფლება-მდგომარეობის შესახებ დასკვნებს. ანახელი ფორმას, რომელიც ჩვენს მეტყველების კულტურაშია დამკვიდრებული. კვრიოდ ესაა დრო, სადაც ქალი ყოველთვის წინ დგას მამაკაცზე, ასეთია მკვ: დედ-მამა, ცოლ-ქმარი, ქალ-ვაჟი, გოგო-ბიჭები, გემია-ბაბუა, ბაბო-პაპა და სხვა.

ეტრუსკის მოსახლეობის უაღრესად დამახასიათებელ თვისებად განიხილება აგრეთვე ღვინისა და ქვივის მიმართ განსაკუთრებული სიყვარული, რაზედაც ყურადღებას ამახვილებენ ძველი რომაელი ავტორები. ეს იყო იმდენად მოქმედი ტრადიცია, რომ ამ „გაღამებულმა, გასტროფელონისტური ცხოვრების წესმა არ მისცა მათ თვითშეგნების ფორმირებისა და თვითგადარჩენის ინსტიქტით გამოჩენილი მენტალიტეტის ჩამოყალიბების შესაძლებლობა“. სამწუხაროდ, ამ თვისების ტრადიციულობა ერთი-ერთზე ხშირდებოდა დღევანდელ საქართველოში და როგორც ისტორიიდან ვიცით წარსულშიც არაერთ ხიფათს გადავყრივართ ღვინისა და ქვივის მოჭარბებულ სიყვარულს გამო. ზოგადად ფაქტი იმის შესახებ, რომ საქართველო ღვინის სამშობლოა და ეს ტრადიციული დამოკიდებულება ვაზისა და ღვინის მიმართ საქართველოდან გაეტანოთ აპენინის ნახევარკუნძულზე მიგრირებულ მოსახლეობას, საკვებით პოლოზს თავის მართებულ ახსნას.

როგორც ნაშრომიდან გველისხმობთ, ეტრუსკების სახელი „ტრისენიელი“ ეტიმოლოგიურად დაკავშირებული უნდა იყოს კომპანისიანის-სიმაგრესთან. ადამიანთა საზოგადოებრივი ცხოვრება უამრავ მაგალითს იცნობს სახელდების მატერიალური სფეროდან აღმოცენების შესახებ. ცხადია, რომ ტრისენელების სახელი ისე ვერ გაიგივებოდა ციხესიმაგრის სახელთან, თუ ისინი ასეთ ტიპის ნაგებობების მშენებლობაში განსაკუთრებულად არ იყვნენ გამოჩენილნი. ეს მომენტი უნებურად გვახდებს სვანური და რაჭული საცხოვრისი საკენ, რომელშიც გაერთიანებულია საცხოვრისისა და დაცვიით ნაგებობის ფუნქცია. როგორც ნაშრომშია აღნიშნული, წინარეგონებულისათვის დამახასიათებელი turs/trus რაც ტრისენიელი სახელის ფუძეს წარმოადგენს, პარალელს პოლოზს ქართულ „ღრუსო“-სთან. სულხან-საბას განმარტებით „ღრუსო არს ზღუდე ქვისა მაღალი, კეთილად ნაგები კომპოზანი“. აქედან გამომდინარე, ვფიქრობ, შესაძლებელია იმის დაშვება, რომ რაჭული „ღრუსო“-ს სახელი (ან თუნდაც სვანური) გვერდით დავეყენოთ თითქმის მსგავსი ტიპის ეტრუსკულ ნაგებობას და დავეუბნოთ მათი ისტორიული ნათესაობის ვარაუდი, როგორც ეტიმოლოგიური ასევე არქიტექტურული კუთხით.

ეთნოგრაფიული თვალსაზრისით ასევე იქცევა ყურადღებას ეტრუსკების „მალაყელიანი და აპრეხილცხვირანი ფესხაყელი“, რომელიც მათ რომაელებამდე სემიათ, აშკარაა, რომ ეს ფესხაყელი მათ სხვა სამყაროდან მოუტანიათ. ეთნოგრაფიაში ასეთ ფესხაყელს „ჭვინტიანი“ შქვია და იგი გავრცელებული იყო, როგორც ჩრდილო და სამხრეთ კავკასიის, ასევე წინა აზიის მოსახლეობაში. აკადემიკოს გიორგი ჩიტიანის აზრით: ჭვინტიანი ფესხაყელი ხასიათდება არქაური ფორმით და მისი ყველა ელემენტი ხურთებისა და თემუხ-ხეთელისაგან მომდინარეა, მისი ფაქტობრივი იდენტურება კავკასიურ-ქართულ მასალასთან ყველაზე მეტადაა თვალსაჩინო...

ეს და სხვა, კიდევ ძალზე მეტი და საინტერესო მეცნიერული პირობება, ვარაუდები და მიგნებები მოტანილი ამ შესანიშნავ ნაშრომში, პირადად მე ძალზე მნიშვნელოვანდ მიმაჩნია აქ წარმოდგენილი მასალა ეტრუსკთა მითოლოგიასა და რელიგიაზე, საიდანაც გამოეყოფი მიყვალბულის კულტისადმი მიძღვნილ მონაცემთა, რომელიც განსაკუთრებული ასოციაცია გამოიჩინა სვანურ ლიტერატურის კულტთან მიმართებაში.

ელდარ ნადირაძე
18.3.2024

საქართველოს ფეხბურთელთა ეროვნულ ნაკრებს, მათ მწვრთნელს, სრულიად საქართველოს იმასაც, რომ ზოლოდ დროს სპორტის სხვა სახეობებშიც ძალიან დიდი წარმატებები იქნა მიღწეული. ღმერთმა დალოცოს თითოეული თქვენგანი და შეგძლიებინოთ ქვეყანა კვლავაც გამარჯვებით გაგვხარებინოთ.

საქართველოს ნაკრებმა ამ გამარჯვებით ისტორია დაიწერა.

„ეს არ არის უბრალოდ გამარჯვება, ეს არის ისტორია, რომელიც დაიწერა. ამისთვის ვეწალოდით, ვიმძოდით რამდენიმე ათეული წელია. სამწუხაროდ, როგორც ფეხბურთელს, მე არ მომეცა შესაძლებლობა, ჩემს ნაკრებთან ერთად ევროპის ჩემპიონატზე ან მსოფლიოზე მეთამაშა, მაგრამ დღეს ვარ უმედიერესი ადამიანი, ისე, როგორც არასდროს. ამაყი ვარ, ამაყი ვარ ამ ბიჭებით, ამაყი ვარ იმ გულშემატკივრებით, რომლებიც დღეს სტადიონზე იყვნენ. ვინც ვერ მოახერხა, ვისაც გული დასწყდა, ყველა მიყვარხარ, გილოცავთ და წინ კიდევ უფრო მეტი გამარჯვებები, სიხარული გვენახოს სრულიად საქართველოს. გამთლიანებული, ძლი-

ილია II,

სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი.

30 წლის წინათ დაიწყო ჩვენი ეროვნული ნაკრების ისტორია და 30 წლის თავზე ჩვენ პირველად მოგახერხეთ, შევძელით და გავვადიოთ უმაღლესი რანგის ტურნირზე – ევროპის ჩემპიონატზე, რაც არის, რა თქმა უნდა, განსაკუთრებული სიამაყის საგანი, – ამის შესახებ საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა ირაკლი

ბრიუკვის აქო

ლი კობახიძემ მთავრობის სხდომაზე განაცხადა. პრემიერმა ყველას მიულოცა ისტორიული გამარჯვება და წარმატება.

მინდა მადლობა გადავუხადო, პირველ რიგში, რა თქმა უნდა, ისევ და ისევ ფეხბურთელებს, ჩვენი ეროვნული ნაკრების წევრებს, რომლებმაც მართლა სული და გული ჩადეს გუზინდელ გამარჯვებაში, ასევე – რა თქმა უნდა, სამწვრთნელო შტაბს ვილი სანიოლის, ჩვენი საამაყო ფრანგი მწვრთნელის ხელმძღვანელობით და ასევე განსაკუთრებული მადლობა ეკუთვნის ფეხბურთის ფედერაციის ხელმძღვანელებს – პრეზიდენტს, გენერალურ მდივანს, ვიცე-პრეზიდენტებს. თითოეულ მათგანს განსაკუთრებული მადლობა. წლებების განმავლობაში იქმნებოდა ის წარმატება, რომელსაც ჩვენ სამოლოო ჯამში გუზინ მივაღწიეთ. ასევე მინდა მივულოცო ეს ისტორიული გამარჯვება ჩვენს ვეტერან ფეხბურთელებს, მათ ათწლეულების განმავლობაში შექმნეს ეს გამარჯვება, ჩვენს ვეტერანებს ვულოცავ, 13 მაისის გმირებს, ჩვენს ვეტერან ფეხბურთელებს განსაკუთრებით მინდა მივულოცო. მინდა მივულოცო, რა თქმა უნდა, ნაკრების ყველა თამაშის ფეხბურთელს, თითოეული მათგანის წილობა ამ გამარჯვებაში არის განსაკუთრებული. მათ მოიტანეს ეს გამარჯვება, რომელიც ჩვენ გუზინ შევქმენით და რომელიც მოგვტანეს ჩვენმა ბიჭებმა“.

ერი საქართველო გვენახოს უახლოეს მომავალში. ყველანი გვემანიაში, გილოცავთ!

ფიფას-ს პრეზიდენტი ჰანი ინფანტინო საქართველოს ფეხბურთის ფედერაციის პრეზიდენტს, ლევან კობახიძეს საქართველოს საფეხბურთო ნაკრების სამედიცინო გამარჯვებას და ევროპის ჩემპიონატზე გასვლას ულოცავს. „ვულოცავ ჩემს კარგ მეგობარსა და საქართველოს ფეხბურთის ფედერაციის პრეზიდენტს, ლევან კობახიძეს თავისი ქვეყნის უფასო „ევრო 2024“-ზე გასვლას. საქართველო ფეხბურთის მოყვარული ქვეყანაა, რომელიც, ეჭვგარეშეა, დიდ სიამოვნებას მიიღებს მნიშვნელოვანი საერთაშორისო ტურნირის ფინალურ ეტაპზე გამარჯვებით“.

საქართველოს ეროვნული საფეხბურთო ნაკრების მთავარმა მწვრთნელმა ვილი სანიოლმა სამედიცინო ევრო 2024-ის პლეი ოფის ფინალის მოგვების შემდეგ სიხარული ვერ დაძაბა, რომ „კვაროსნები“ ისტორიაში პირველად ევროპის ჩემპიონატზე გაიყვანა.

„მეგრი ფიქრობდა, რომ მთავარი მწვრთნელის თანამდებობიდან უნდა წასულიყავი. ხარ ახლა ვფიქრობ წასვლაზე, რადგან კარგ ხალხში, ქვეყანაში და პროფესიონალებში მოეხვედ, აქ მუშაობა მინდა“.

რა შეგრძნება მაქვს, რომ ასეთ შემდეგს მივაღწიეთ? სასიხარულოა, როცა შედეგს იღებ, მაგრამ გჭირდება დიდი მოთმინება და იმედი. საქმე ხან გაბოლის, ხან – არა, მოთმინება ამიტომაცაა საჭირო.

მწვრთნელის წარმატება ფეხბურთელის მიღწევისგან განსხვავებულია. ფეხბურთელი პასუხს საკუთარ თამაშზე აგებს, მწვრთნელი კი – გუნდის შედეგზე. ეს სულ სხვა შეგრძნებაა, რაც დიდ შრომას მოაქვს.

პენალტებზე მეგრი ვივარჯიშებ. როდესაც სერია იწყებოდა, უნდა შეგვეჩვიო, ვინ დაანტყამდა, ფეხბურთელებს გავესაუბრე და პირველი პენალტის შესრულება ქოჩორაშვილმა ისურვა. ის დიდი ხანი არაა, რაც ნაკრებში თამაშობს, მაგრამ ისეთი შეგრძნება მაქვს, თითქოს წლებია, გუნდის წევრია. იგივე დგალი, რომელმაც ასე კარგად შეასრულა პენალტი. არავის გამოყოფა არ მსურს, დღეს ყველამ ფანტასტიკურად თამაშა“.

საქართველოს ფეხბურთის ფედერაციის პრეზიდენტი, ლევან კობახიძე საქართველოს საფეხბურთო ნაკრებს ევროპის ჩემპიონატზე გასვლას ულოცავს.

„კიდევ ვერ ვიპოვეთ რა შევძელით. იმას, რაზეც წლების განმავლობაში ვოცნებობდით, დღეს ეს ყველაფერი ასრულდა. მინდა ეს გამარჯვება ყველას მივულოცო – ქართულ ფეხბურთს, თითოეულ მთამაშეს, მწვრთნელს, გულშემატკივარს. ეს გამარჯვება ძალიან გვჭირდებოდა. უმედიერესი ვარ. 46 წელი მეგონა, რომ 10 ივლისს ვიყავი დაბადებული, მაგრამ დღეიდან შეგიძლიათ დაბადების დღე 26 მარტს მომილოცოთ“.

მნიშვნელოვანი და სასიხარულოა, რომ ჩვენ უკვე ვთამაშობთ მოწინავე ქვეყნებთან, უკვე ვთამაშობთ დიდ საფეხბურთო ფორუმზე და ჩვენც დარწმუნებული ვართ, რომ ამაზე არ უნდა შეგვრდეთ. ამ გუნდს მეტის პოტენციალი და რესურსი აქვს, – ამის შესახებ სფფის გენერალურმა მდივანმა დავით შანიანმა განაცხადა. მან ევროპის ჩემპიონატზე გასვლა მიულოცა ფეხბურთელებს და მადლობა გადაუხადა გულშემატკივრებს გუნდის მხარდაჭერისთვის.

„უფრო მეტად გაერთიანდა ქვეყანა. ეს დადებითი მუხტი გადაეცა ჩვენს ნაკრებს და შედეგზეც აისახა“, – აღნიშნა მუხრანბე. მან ასევე ევროპის პირველობაზე გუნდის შანსებზე ისაუბრა.

„დარწმუნებული ვარ, უახლოეს მომავალში ჩვენი სამწვრთნელო შტაბი ვილი სანიოლის მეთაურობით შეძლებს ეს გუნდი კვლავ გადააწყოს იმაზე, რომ მიღწეულით არ დავემყოფილდეთ და უკვე ევროპის ჩემპიონატზე შევძლოთ გულშემატკივრის გახარება. დარწმუნებული ვარ, ევროპის ჩემპიონატზე გულშემატკივრის ვიყავი კონკურენტუნარიანი და ვიმართლოთ ფლეი-ოფში გასასვლელად. ერთადერთი დემიუტანტი ვართ ევროპის ჩემპიონატზე 2024 წელს და შევეცდებით, რომ როგორც დემიუტანტებმა, ხმარაიანი სენსაცია შევთავაზოთ გულშემატკივარს“.

საქართველოსა და სამედიცინო ეროვნული ნაკრებების მატჩის დასრულების შემდეგ კომენტარი ხშირად კვაროსნებში გააკეთა.

„უბრალოდ ფეხი დამეჭიმა, სერიოზული არაფერია. ზოგს ჩვენი ან სჯეროდა, მაგრამ ახლა დაიჯერებენ. უმედიერესები ვართ. ასეთი ემოცია ცხოვრებაში არ მქონია და კიდევ: მალე მივსი მამა გავხდები“.

მადლობა ქართველ გულშემატკივარს. მეგრ სტადიონზე მითამაშა, მაგრამ ასეთი გულშემატკივრობა არსად მინახავს. თქვენ ყველაზე მნიშვნელოვანი ფაქტორი იყავით“.

საქართველოს ეროვნული ნაკრების მეკარე გიორგი მამარდაშვილი საქართველო-სამედიცინო თამაშით კმაყოფილია და ამბობს, რომ მან და ნაკრების სხვა წევრებმა ეს ყველაფერი ქართველი გულშემატკივრისთვის გააკეთეს.

როგორც მამარდაშვილმა ურნალისტებთან თამაშის შემდეგ განაცხადა, სწორედ გულშემატკივრის დამსახურებაა დღევანდელი გამარჯვება.

„ძალიან დიდი მადლობა მინდა გადავუხადო გულშემატკივრებს იმიტომ, რომ არა მარტო დღეს, არამედ მთელი ეს ორი წელი გვერდში გვიდგანან და გვახსენებენ რაც შეუძლიათ. მათი დიდი დამსახურებაა დღეს რომ აქ ვართ და მისხარია მათთვის, რადგან ისინი გავამედიერეთ და გავვადიოთ ევროპის ჩემპიონატზე, ოცნება ამხდა. მთლიანად თამაში ძალიან რთული იყო. ვიცოდით,

რომ ფინალი იყო და ფინალი სულ არის დაძაბული. არ იყო რა მოხდება და მითუმეტეს ნაკრებში უფრო რთულია. დიდ წნებს გრძნობ, პასუხისმგებლობას და ამიტომ რთული იყო. ემოციური თამაში იყო. მე და ბიჭებს გვინდოდა ეს ხალხი გავგვხარებინა, რადგან იმსახურებენ ამას. გავვადიოთ ევროპის ჩემპიონატზე. ჩვენ დავერთოთ ისტორია“, – აღნიშნა მამარდაშვილმა.

საქართველო გულშემატკივარი 30 წელია ამ წარმატებას ელოდება. მადლობა ყველას ვინც ამ გამარჯვებაში მონაწილეობა მიიღო, მადლობა გულშემატკივარს. დიდი იმედები გვექონდა და მადლობა ყველას რომ ეს იმედები გამართლდეს, – ამის შესახებ საქართველოს ნაკრების ყოფილმა კაპიტანმა, პაბა მხადაძემ განაცხადა.

მან აღნიშნა, რომ გუზინდელ თამაშში დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა, რომ საქართველოს ნაკრებს დაეხმოს შეცდომა არ დაეშვა.

„გოლი არ უნდა გავვუშვა, ამაზე იყო აქცენტი. საბერძნეთიც ამაზე აკეთებდა გათვლებს, რადგან ძალიან ემინოდა ჩვენი სწრაფი შეტევების“.

სანამ 11-მეტრიანები დაიწყებოდა, ჩემს შვილს შეტყობინება გავუგზავნი, რომ ამ თამაშს მამარდაშვილი მოიგებდა. ფაქტია, რომ მამარდაშვილი უკვე მსოფლიო დონის მეკარეა და ეს გუზინ დაამტკიცა.

ოცნება ახლა – არ აქვს მნიშვნელობა ცხადად, კალაძემ, კობახიძემ თუ არველაძემ მოიგო და ევროპის ჩემპიონატზე გავიდა თუ ეს ჩვენმა ახალმა თამაშმა გააკეთა, მთავარია ამას ჩვენი ქვეყნისთვის ძალიან დიდი მნიშვნელობა აქვს. ყველამ დაინახა, რომ ფეხბურთი არის ნომერ პირველი სპორტი, ფეხბურთის ყველაფერი შეუძლია.

საქართველოს ნაკრების ფეხბურთელთა ღირსების ორდენზე წარდგენა მრავალისმთქმელი ინიციატივაა. ეს მეგრი სპორტსმენისთვის სტიმული იქნება. მადლობა პრემიერს, მე ვიცი, რომ მას უყვარს ფეხბურთი და უფრო მეტს გააკეთებს“.

საქართველოს დამოუკიდებელი ფეხბურთის ფედერაციის დაფუძნების ერთ-ერთი ინიციატორი გურამ კობახიძე ევრო 2024-ის პლეი ოფის ფინალში სამედიცინო გამარჯვებასა და საქართველოს ნაკრების ევროპის ჩემპიონატის ფინალურ ეტაპზე გასვლას გამოეხიზა.

„ვულოცავ მთელ საქართველოს. 1990 წლის 15 თებერვალს, როდესაც სამჭოთა კავშირის ფეხბურთის ფედერაციის გამოფეხვავით და ქართულმა ფეხბურთმა დამოუკიდებელი ცხოვრება დაიწყო, სახლში დამზრუნებულს რატომაც თვალწინ მედგა ჩვენი ფეხბურთის მერმუხის, ზორის პაიჭაძის პენისისტური განწყობა.“

მას, ისევე როგორც მრავალ ვეტერან ფეხბურთელს, არ სჯეროდა, რომ ქართული ფეხბურთი დამოუკიდებლად წარმატებით გავითარდებოდა. იმ დამს ფიცი დავდე, რომ სწორედ მე ვახარებდი მატონ ზორისს ქართული ფეხბურთის გამარჯვებას. დადგა ეს ნანატრი დღეც, 2024 წლის 26 მარტი – საქართველოს ნაკრები ევრო 2024-ის ფინალურ ეტაპზე გავიდა.

ვულოცავ მერმუხას და ქართული ფეხბურთის ყველა თამაშის წარმომადგენლებს ამ დიდ გამარჯვებას, ფიცი შევასრულე. როგორ შემიძლია, არ მიულოცოთ დამოუკიდებლობის იდეისათვის მგზრძოლ ყველა გულანთებულ პატრი-

ოტს და, პირველ რიგში, ჩემს დიდ თანამოაზრეს, ალექსანდრე უდენტს, რომლისთვისაც ქართული ფეხბურთის დამოუკიდებლობა ცხოვრების მიზანი იყო.

ქართველებო, ეს მხოლოდ დიდი გამარჯვებების დასაწყისია, უკვე მოვიდნენ რეინსტრუქციული ბიჭები – მამარდა, ვვარა, ქოჩორა და ძმანი მათნი. ჩვენი სურვილი ისევ ტრადიციულია – საქართველოს ნაკრები მსოფლიო ჩემპიონი გახდება. დმერთი იყოს ამ დიდ მიზანში ჩვენი მფარველი“.

ლიგანდარული ქართველი კალათბურთელი **ზაზა ფაჩულია** საქართველოს საფეხბურთო ნაკრებს ევროპის ჩემპიონატზე გასვლას ულოცავს.

„ისტორიული დღეა – მადლობა ბიჭებს თავდადებული მშობლისთვის და ამ წუთებისთვის, რომელიც მთელ ქვეყანას აჩუქებს“.

მწიკის ჩემპიონატის ფინალურ ეტაპზე გასვლით საქართველოს ნაკრები ფიფის რეიტინგში ორი ადგილით დაწინაურდა. საქართველოს ეროვნულმა გუნდმა 21 მარტს ლუქსემბურგში 2:0 დაამარცხა, ხოლო სამხრეთის ნაკრებს პენალტების სერიაში (0:0 ძირითადი დრო, 4:2 პენალტების სერია) სძლია. შედეგად, ჩვენი გუნდი 21,31 ქულა დაემატა და 1333.76 ქულით ფიფის მიერ გამოქვეყნებულ განახლებულ რეიტინგში 77-ეა და 75-ე ადგილზე დაწინაურდა.

საქართველოს ეროვნული ნაკრები ისტორიაში პირველად ევროპის ჩემპიონატზე ითამაშებს. გარდა სპორტული კუთხისა, ეს ფინანსურადაც მომგებიანი იქნება ქართული ფეხბურთისთვის.

უფამ საპრიზო ფონდი ჯერ კიდევ გასული წლის ბოლოს დაამტკიცა, რომლის მიხედვით, საქართველოს ფეხბურთის ფედერაციას 9.25 მილიონი ევრო ერგება. ეს არის მინიმალური თანხა, რომელსაც ევრო 2024-ის მონაწილე 24-ვე ნაკრები მიიღებს. ამას დაემატება თანხა ტურნირზე ნაჩვენები შედეგების მიხედვით.

მონაწილეობის საფასური: 9.25 მილიონი ევრო.

მატჩის გონება: 1 მილიონი ევრო გამარჯვებზე, ნახევარი მილიონი ევრო ფრეზე, მარცხის შემთხვევაში გონება: 1.5 მილიონი ევრო.

მეორე მატჩის გონება: 2.5 მილიონი ევრო.

ნახევარფინალში გონება: 4 მილიონი ევრო.

ფინალის გონება: 5 მილიონი ევრო **მწიკის ჩემპიონის გონება:** 8 მილიონი ევრო.

მაქსიმალური თანხა, რომლის გამოთვლა ევროპის ჩემპიონის შედეგზე, თუ ჯგუფში სამივე მატჩს მოიგებს, არის **28.25 მილიონი ევრო**.

შეგახსენებთ, რომ საქართველოს ნაკრები ევროპის 2024 წლის ჩემპიონატზე F ჯგუფში ითამაშებს, სადაც მისი მეტოქეები თურქეთის (18 ივნისი, დორტმუნდში), ჩეხეთის (22 ივნისი, პრაღაში) და პორტუგალიის ნაკრებები (26 ივნისი, გელზენკირხენში) იქნებიან.

თურქეთთან აქამდე 5 მატჩიდან 1 მოვიგეთ, 1 ფრედ დავასრულეთ და 3 წაგავთ, ჩვენს ჯერ არ შევხვედრებოდით, ხოლო პორტუგალიასთან დავმარცხდით ერთადერთ შეხვედრაში.

„ჩვენ ისინი არ დაგვფასებენ, მათ ჩვენ დაგვსჯა“. – ასეთი სათაურით აქვეყნებს პუბლიკაციას ბენედიქტო პორტალი in.gr

„ამპარტავნებმა ის ყვავილია, რომლის ნაყოფიც თავხედობაა. ჩვენი საქციელით უპატივცემულობა გამოვიჩინეთ ქართველების მიმართ, დავივიწყეთ წარსული. გავათამამა ყაზახეთის კარში გატანილმა ხუთმა გოლმა და თავი ცუდი კუთხით წარმოგაჩინეთ.“

პირველ რიგში კი ეს ეხება ჩვენი ფეხბურთის ხელმძღვანელობას, ფედერაციას, რომელმაც „ლურჯ-თეთრების“ ბოლო ათწლეულის მთავარი თამაში სასკოლო ფესკურისად გადააქცია. ხელმძღვანელობას ყაზახეთთან წარმატებამ ისე დაახვია თავბრუ, თითქოს მესის არგენტინა გაგვედგურებინოს.

ეს სანიშნის გუნდის მიმართ უპატივცემულობა იყო. საქართველოს ნაკრები ერთ-ერთი ყველაზე დისციპლინირებული გუნდია, რომელსაც ჩაუარდნა არ ჰქონია“.

ლაშქარე, რომ ჰპარონებს ისტორიულ ნარკვევას ულოცავს მთელი რიგი პიროვნების, მათ შორის – **აშშ-ის, გერმანიის, დიდი ბრიტანეთის, ნიდერლანდებისა და აზერბაიჯანის სპორტთა**, ავრეთვე საქართველოში ევროკავშირისა და ნატოს წარმომადგენლები, ჩვენს ლეგიონერთა კლუბები და ავტორიტეტული საინფორმაციო საშუალებები.

დიდი მუსიკის სიუბილყო სალონი რეპლიკირებულ მუზეუმში

კულტურის სამინისტროს მხარდაჭერით და მუზეუმელთა ალიანსის ინიციატივით შალვა ამირანაშვილის სახელობის ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმმა ორი დღის განმავლობაში დიდი ქართველი მეცნიერის, ხელოვნების ისტორიკოსის, შალვა ამირანაშვილის დაბადების 125-ე წლისთავისადმი მიძღვნილ ღონისძიებებს უმასპინძლა.

სასიხარულოა, რომ 26-27 მარტს გაერთიანებული ღონისძიებები კულტურის სამინისტროს მიერ სრულად რეაბილიტირებული ხელოვნების მუზეუმის მეორე კორპუსის საკონფერენციო დარბაზში გაიმართა.

შალვა ამირანაშვილის დაბადების 125-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი დღის ფარგლებში შალვა ამირანაშვილის სახელობის ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმის დირექტორმა ნიკა ახალბედაშვილმა, შალვა ამირანაშვილის ოჯახის წევრებმა, მუზეუმელთა ალიანსისა და ხელოვნების მუზეუმის თანამშრომლებმა დიდუბის მწერალთა და საზოგადო მოღვაწეთა პანთეონში შალვა ამირანაშვილის ხსოვნას პატივი მიაგეს და მისი საფლავი გვირგვინებით შეამკვეს.

ასევე დიდი მეცნიერის ხსოვნისადმი მიძღვნილი დღის ფარგლებში ხელოვნების მუზეუმის მეორე კორპუსის შესასვლელში შალვა ამირანაშვილის მიუსტი სახეიმოდ გახსნეს.

ბიუსტი, რომელიც მრინჯაოში ჩამოსხმული, მოქანდაკე ოთარ ფარულავას მიერ შექმნილი პორტრეტის მიხედვით დამზადდა. იგი არქიტექტორებმა ვახტანგ დავითაიამ და თენგიზ გოგოლაშვილმა დააპროექტეს.

შალვა ამირანაშვილის დეარლის სათანადოდ დასაფასებლად, კულტურის სამინისტროს მხარდაჭერით, შალვა ამირანაშვილის შვილის, გულბად ამირანაშვილის, მამაზე დაწერილი წიგნი და მროზურა – „საქართველოში დამრუნებული საგანძური“ – გამოიცა.

მნიშვნელოვანია, რომ ხელოვნების მუზეუმის ფონდებში არსებული მნიშვნელოვანი ექსპონატების შესახებ სრული კატალოგი წლის ბოლომდე გამოიცემა (დაიბეჭდება 500 ეგზემპლარში).

ჯაბა სამუშიამ გაყოფინა „ქართული განათლება, კულტურა და სფოსტო მარკები“ გახსნა

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორმა, აკადემიკოსმა ჯაბა სამუშიამ საქართველოს ხელოვნების, კულტურის, სპორტის, განათლებისა და მეცნიერების ამსახველი გამოფენა გახსნა, სადაც სხვადასხვა წელს, მათ შორის, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტთან დაკავშირებული საფოსტო მარკები იყო წარმოდგენილი.

გამოფენა „ქართული განათლება, კულტურა და საფოსტო მარკები“ საქართველოს ფოსტის ორგანიზებითა და თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მხარდაჭერით გაიმართა. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორმა, აკადემიკოსმა ჯაბა სამუშიამ მადლობა გადაუხადა საქართველოს ფოსტას და მის ხელმძღვანელს ლევან ჩიკვილაძეს თანამედროვე სამყაროში მარკისთვის ღირებულების შენარჩუნების და მისი პოპულარიზაციისთვის.

საქართველოს ფოსტის გენერალურმა დირექტორმა ლევან ჩიკვილაძემ ისაუბრა საქართველოში მარკის პოპულარიზაციაზე როგორც საოპერაციო მიზნით გამოყენებისას, ასევე ფილატელიის დანიშნულებით. მისი ინფორმაციით, გამოფენაზე წარმოდგენილი საქართველოს ფოსტის მიერ გამოცემული 135 ერთეული მარკა თემატურად დაკავშირებულია ქართულ კულტურასთან, სპორტთან, განათლებასთან. ცალკეა გამოყოფილი თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტთან დაკავშირებული მარკები, რომელთაც უკან ძალიან დიდი ისტორია აქვთ. მაგალითად, ერთ-ერთი მარკის ღირებულების ნაწილი მიმართულია ივანე ჯავახიშვილის სახლ-მუზეუმის გამაგრებითი სამუშაოების ფონდში. ასევე, წითელ ჯვართან ერთად გამოცემული მარო მაყაშვილისადმი მიძღვნილი მარკის ღირებულებიდან 1 ლარი 500 უსახსრო და მიუსაფარ ხანდაზმულ გენეფიციარს ხმარდება. „გამოფენაზე მეგრი სტუდენტი დამთავალაინგელია, მათი მხრიდან ასეთი ინტერესი ძალიან სასიხარულოა, ჩვენ უფრო მეტი მენერგითა და შემართებით ვიმუშავეთ მომავალში, რომ უფრო საინტერესო ნამუშევრები წარმოვადგინოთ“, – აღნიშნა ლევან ჩიკვილაძემ.

წმიდა ამბროსი აღმსარებელი

სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი (+1927 წ) წმიდა აღმსარებლის ამბროსის (ერისკაცობაში მესარიონ ხელაია) ხსენების დღეა. ამბროსი ხელაია იყო უაღრესად მოყვარე თავისი სამშობლოსი, თავისი ერის, ქართული მწერლობისა და საქართველოს ისტორიისა.

1890 წელს სოხუმის ეპისკოპოსმა ამბროსი დიაკვნად აკურთხა. სულ მალე მღვდლად დაასხეს ხელი. ის რვა წელი მოძღვრობდა სოხუმში, სკოლებში ასწავლიდა ქართულ ენას, ხელმძღვანელობდა სხვადასხვა საქველმოქმედო საზოგადოებებს. 1896 წელს დაქვრივდა...

1901 წელს წმიდა ამბროსი მერად აღიკვეცა. ის დაუღალავად იმუშავდა საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენისათვის, ამისთვის 1905 წელს რუსეთში გადასახლეს. სამშობლოში დამრუნების შემდეგ იგი ნაკურთხ იქნა არქიმანდრიტად და ჭელიშის მონასტრის წინამძღვრობა დაევა. სადაც ისწავლებოდა გალობა, საღმრთო წერილის კითხვა... 1917 წელს წმიდა ამბროსი ჯერ ჭყონდიდის, შემდეგ კი აფხაზეთის მიტროპოლიტად გაამწესეს...

საგულისხმოა ისიც, რომ გენვის კონფერენციაზე მეორხედუბის გაგზავნა უპრეცედენტო შემთხვევა იყო ბოლშევიკური იდეოლოგიისათვის. ამ ფაქტს მთავრობა გულხელდაკრეფილი არ შეხვედრია და მალე წმიდა ამბროსი დააპატიმრეს.

სასამართლო პროცესზე მსჯავრდებულის საბოლოო სიტყვაში წმიდა ამბროსიმ ჯალათებს უთხრა: „სული ჩემი ეკუთვნის ღმერთს, გული – საქართველოს, გვამს კი რაც გნებავთ, ის უყავით“.

გიული ლიპარტია

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის განხორციელება

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე გამოვლენილი ხარვეზებიდან გამომდინარე, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის მიერ, შპს „ფემილი ფარმის“ მიერ კასპის მუნიციპალიტეტში მესაქონლეობის ფერმისა და სამედიცინო სისტემის მოწყობისა და ექსპლუატაციის პროექტის გზშ-ის ანგარიშზე შეწყდა ადმინისტრაციული წარმოება. შესაბამისად, 2024 წლის 26 აპრილს 12:00 საათზე კასპის მუნიციპალიტეტის სოფ. კავთისხევის ადმინისტრაციული ერთეულის შენობაში გზშ-ის ანგარიშის განხილვის მიზნით დაგეგმილი საჯარო განხილვა გაუქმდა. დეტალური ინფორმაცია იხ. ბმულზე - <https://ei.gov.ge/ka/info/e8f11134-6519-48c1-8849-47cb4fac1936>

